

Finansdepartementet
Postboks 8008 - Dep.
0030 OSLO

FINANSDEPARTEMENTET	
23. MAI 2006	
SAKSNR.:	06/1856-58
ARKIVNR.:	

19.05.2006

Vår ref: 2006/00230 - LPA/FH

Deres ref: 06/1856 FM KSj

Høringsuttalelse – utkast til forskrifter til ny forsikringslov mv.

Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) viser til høringsbrev fra Finansdepartementet av 03.04.06 om utkast til forskrifter til den nye forsikringsloven, samt forskrift som definerer visse fellesregler for alle tilbydere av pensjonsordninger som skal oppfylle minstekravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Videre er det foreslått visse tilpasninger i filialforskriftene for å gjennomføre pensjonskassedirektivets bestemmelser om foretaks grenseoverskridende virksomhet.

FNH ønsker innledningsvis å gi uttrykk for at det generelt sett er svært problematisk at høringsinstansene gis en så kort høringsfrist som Finansdepartementet legger opp til i forhold til forslag til forskrift til forsikringsloven. Dette gjelder særlig ettersom det er snakk om en omfattende omlegging av svært sentrale deler av forsikringsselskapenes virksomhet. FNH mener det er viktig at høringsinstansene gis tilstrekkelig tid til å komme med innspill i høringsaker av dette omfanget. Korte høringsfrister kan føre til at viktige forhold blir oversett i høringsrunden. Dette kan i sin tur lede til at behovet for å gjøre endringer i ettertid blir større enn om høringsinstansene hadde blitt gitt tilstrekkelig tid i høringsrunden.

Når det gjelder utkastet til fellesregler for tilbydere av pensjonsordninger som skal oppfylle minstekravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon ser FNH at det er behov for en rask behandling. Omfanget av denne forskriften er dessuten mindre enn det er for forskriften til forsikringsloven. En kort høringsfrist på denne forskriften er derfor ikke like problematisk som for forskrifter til ny forsikringslov.

FNH ser at det er behov for å få enkelte deler av regelverket på plass slik at det kan tre i kraft allerede fra 01.07.06. Når det gjelder håndtering av pensjonister og administrasjonsreserver i kollektive ordninger mener FNH at denne delen av regelverket ikke kan iverksettes som foreslått uten en ny gjennomgang av problemstillingen. Vi ønsker et eget møte med departementet for å utdype vårt syn på forslaget og konsekvensene av dette, samt drøfte mulige alternative løsninger på problemstillingen.

For øvrig ser FNH det som positivt at departementet foreslår en samleforskrift for livsforsikringsdelen av forsikringsloven bygget opp med utgangspunkt i inndelingen i kapittel 9 i loven. Vi registrerer imidlertid at det fremdeles vil være et forholdsvis omfattende forskriftsverk i tillegg til den foreslåtte forskriften som vil regulere selskapenes virksomhet. Flere av forskriftene kunne derfor med fordel blitt tatt inn i samleforskriften.

I høringsuttalelsen har vi i det følgende valgt å gi kommentarer fortløpende til de foreslåtte forskriftene paragraf for paragraf. Vi vil imidlertid innledningsvis trekke frem enkelte problemstillinger hvor vi anser at det er særlig viktig at det gjøres endringer i forskriftsutkastet:

Behandling av kostnader i OTP-ordninger

FNH er ikke tilfreds med Finansdepartementets forskriftsforslag om et svært omfattende kostnadsansvar for arbeidsgiver, også for eksisterende innskuddspensjonsordninger med innskuddsnivå klart over minimumsinnskuddet på 2 prosent. Vi mener at departementet med forslaget kan synes å gå utover det som har vært Stortingets intensjon, nemlig å sikre at minimumsinnskuddet på 2 prosent innenfor lov om obligatorisk tjenstepensjon ikke blir redusert av kostnadene ved pensjonsordningen. FNH vil særlig framheve at forslaget har uheldige insentivvirkninger som kan gå på bekostning av arbeidstakers ønske om en forvaltning av pensjonsmidlene som gir høy forventet avkastning på sikt og derved bidrar til høye pensjonsutbetalinger.

FNH mener derfor at en bør komme fram til en annen og mer hensiktsmessig løsning med hensyn til kostnadsbelastning som også ivaretar Stortingets intensjon vedrørende kostnadsfordeling. FNH mener at Kredittilsynets alternative modell som er beskrevet i brev til Finansdepartementet av 28.02.06, der det foreslås en ordning med en sjablongmessig deling av kostnadene mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, er klart å foretrekke fremfor departementets forslag, i det den innebærer en sterk forenkling for alle ordninger med innskuddssats på over 2,5 prosent av lønn mellom 1 og 12 G. Samtidig vil modellen motvirke at arbeidsgiver får insentiver til å velge det investeringsvalget som er minst kostbart, men som samtidig gir den forventningsmessig minst gunstige avkastningen. FNH mener derfor Kredittilsynets alternative modell må legges til grunn i endelig forskrift. Forskriften må uansett utformes med denne forenklingen for innskuddssatser på over 2,5 prosent, dvs. at kravet om at arbeidsgiver skal dekke samtlige kostnader må begrenses til innskudd på inntil 2,5 prosent.

FNH er samtidig opptatt av at de samlede direkte og indirekte kostnadene knyttet til en obligatorisk tjenstepensjonsavtale blir synliggjort for kundene slik at disse blir stilt overfor tydelige og sammenlignbare prisvilkår før de velger leverandør av obligatorisk tjenstepensjon. Vi mener forskriften bør angi hvilke krav som skal stilles til den informasjon som gis til kunden ved tegning både i forhold til prisstruktur for kostnader, samt hvorvidt deler av kostnadene avregnes i avkastningen dersom forvaltningen er satt bort til underleverandører.

Overskuddsmodell for pensjonistbestanden i kollektive pensjonsordninger

For offentlige/kommunale pensjonsordninger støtter vi at alders- og etterlattepensjonister skal følge bestemmelsene om forhåndsprising i nye virksomhetsregler.

For private ytelsesbaserte tjenstepensjonsordninger er imidlertid forholdet annerledes, i og med at lov om foretakspensjon legger opp til at pensjonistene hvert år som hovedregel skal tilføres sitt eget overskudd, og uten mulighet til å belaste kostnader fra dette overskuddet.

Vi er videre i tvil om det vil kunne være brudd på avtalene forsikringsselskapene har med sine kunder om en nå endrer praksis og begynner å kreve inn premie for pensjonister. Det må også vurderes om en slik endring kan være i strid med lov om foretakspensjon § 9-2 første ledd som sier:

”Pensjonsordningen skal hvert år tilføres en premie som etter beregningsgrunnlaget for ordningen vil være tilstrekkelig til å sikre den rett til pensjon som medlemmene opptjener i løpet av året, med tillegg av årets risikopremier og kostnader etter beregningsgrunnlaget.”

Kunder har allerede gitt klar beskjed om at løsningen om at foretaket skal betale kostnader knyttet til pensjonister i slike ordninger er uakseptabel. Departementets forslag vil føre til en klar forverring av rammebetingelsene for ytelsesbaserte pensjonsordninger, og det vil motivere ennå flere foretak til å gå over til innskuddsbaserte ordninger. Departementet vil på denne måten gi sterke insentiver i forhold til foretakenes valg av pensjonssystemer uten at konsekvensene av dette er grundig belyst og drøftet med arbeidslivets parter og finansnæringen.

FNH mener derfor det er helt nødvendig å komme frem til andre løsninger på håndtering av kostnader knyttet til pensjonister i private tjenstepensjonsordninger enn det som nå er foreslått. Endringene kan ligge i innføring av modifisert overskuddsdeling, endringer i lov om foretakspensjon, eller andre steder. Dette må næringen få tid til å diskutere nærmere med departementet, slik at en kommer frem til en akseptabel løsning. Det er derfor viktig at det settes av tid til slike diskusjoner, og at de delene av forskriften som omhandler dette ikke fastsettes 01.07.06, men på et senere tidspunkt.

Se for øvrig våre merknader til § 4-2.

Kursreguleringsfondet

FNH mener forslaget til forskriftsregulering av kursreguleringsfondet bør endres på tre områder (se for øvrig våre merknader til § 11-2):

a) Implementeringstidspunktet for de nye reglene

Slik FNH forstår departementets forslag, skal de nye reglene for behandling av kursreguleringsfondet ved flytting tre i kraft fra 01.07.06 for individuelle kontrakter, og fra 01.01.08 for kollektive kontrakter.

De nye reglene åpner for arbitrasjemuligheter i overgangsfasen for kollektive pensjonsordninger, ettersom det med nytt regelverk i de fleste tilfeller vil bli overført en relativt sett mindre andel av kursreguleringsfondet ved flytting enn med dagens regelverk. FNH mener derfor det er av stor viktighet å få en raskest mulig overgang til nye regler for kursreguleringsfond for kollektive kontrakter, for å unngå stor uro i markedet for flytting av kollektive kontrakter, og flyttinger av kontrakter med helt feil insentiver. Reglene bør derfor tre i kraft fra 01.07.06 også for kollektive ordninger for å hindre arbitrasjemuligheter frem mot implementeringen.

Vi gjør oppmerksom på at to av FNHs medlemmer som er forholdsvis nye aktører i markedet, Gjensidige Pensjonsforsikring og Handelsbanken liv, støtter departementets forslag.

b) Tidskrav for rett til andel av kursreguleringsfondet

Etter dagens regelverk må en kontrakt ha vært 24 måneder i forsikringsselskapets portefølje for å ha rett på fulle kursreserver ved flytting. Departementet har ikke foreslått å videreføre denne regelen. Dagens regel bidrar til å sikre en rimelig fordeling av kursreguleringsfondet mellom kunder som i ulik grad har bidratt til oppbyggingen av fondet. Det vil være urimelig overfor kunder

som har vært lenge i et selskaps portefølje om en ny kunde kan få med seg en full andel av kursreguleringsfondet etter et kort kontraktsforhold med selskapet. 24-månedersregelen hindrer dessuten flyttearbitrasje.

FNH ber derfor om at det tas inn i forskriften regler som tilsier at kontrakten må ha vært 24 måneder i porteføljen for å ha rett på fulle kursreserver ved flytting, tilsvarende som i dagens regelverk.

c) Behandling av kursreguleringsfond ved flytting fra kollektivportefølje til særskilt investeringsportefølje i samme selskap

Departementet forslag innebærer at en kontrakt i en kollektivportefølje vil få med seg sin andel av kursreguleringsfondet ved flytting til investeringsportefølje i et annet selskap, men ikke ved overgang til investeringsportefølje i eget selskap. Kredittilsynet foreslo i sitt utkast til forskrifter en bestemmelse som sa at reglene om eiendomsretten til kursreguleringsfondet ved flytting også skulle anvendes ved flytting fra kollektivportefølje til særskilt investeringsportefølje. FNH mener en slik bestemmelse bør tas inn i forskriften for å hindre uønsket flyttearbitrasje.

Resultatavhengig kapitalforvaltningshonorar

FNH det er viktig at selskapenes mulighet til å tilby forvaltning med et resultatavhengig kapitalforvaltningshonorar blir en reell mulighet. Dette innebærer at dersom det skal settes et profesjonalitetskrav til foretak som skal kunne inngå slike avtaler, må kravet til forsikringstakers profesjonalitet ikke fastsettes slik at det i praksis bare blir en mulighet for et fåtall kunder.

FNH mener det foreslåtte kravet til forsikringstakers profesjonalitet er for strengt. Kravet vil i realiteten ekskludere de langt fleste foretak fra muligheten til å kunne velge resultatavhengig kapitalforvaltningshonorar. Departementets alternative forslag, at regelen knyttes til definisjonen av store og små foretak i regnskapsloven §§ 1-5 og 1-6, er mindre strengt, og er derfor etter FNHs oppfatning et bedre alternativ.

Se for øvrig våre merknader til § 2-4 utkast til forskrift til forsikringsloven.

Tilleggsavsetninger

I forsikringsloven er det gitt en hjemmel til å gi en forskrift om adgang til å bruke en høyere prosentsats for avsetningene ett år for kontrakter med høy beregningsrente eller lave tilleggsavsetninger. Finansdepartementet har ikke benyttet denne adgangen. FNH mener at en slik adgang ville vært til beste for kundene, som derigjennom ville kunne påvirke prisen på rentegarantien. Vi mener derfor departementet bør åpne for at det kan brukes en høyere prosentsats for kontrakter med høy beregningsrente eller lave tilleggsavsetninger enn den prosentsatsen som brukes på "normal-bestanden" etter forsikringsloven.

Mulighet for endring av individuellkontrakter

Departementet har foreslått at dersom en individuellkontrakt endres slik at virkningen for premie, ytelse eller forsikringstid regnes som vesentlig, skal kontrakten over på ny lovgivning. Det samme er foreslått ved flytting. FNH mener forslaget kan være i strid med avtalene som er inngått, i det de fleste har avtale om at de skal kunne endres både når det gjelder dekninger, forsikringstid, ytelser m.m., uavhengig av om endringen er vesentlig eller ikke. Slike endringer omtales gjerne som

vanlig kontraktspleie. Denne bestemmelsen må derfor etter FNHs syn utgå, eventuelt endres slik at det blir tillatt å endre og flytte kontraktene uten at de må over på nytt overskuddsdelingsregime.

**FORSKRIFT XX.YY 2006 NR. VVV OM IKRAFTTREDEN OG OVERGANGSREGLER
TIL LOV 10. JUNI 2005 NR. 44 OM FORSIKRINGSSLESKAPER, PENSJONSFORETAK
OG DERES VIRKSOMHET (FORSIKRINGSLOVEN)**

§ 1. Ikraftttredelse av forsikringsloven

FNH har ingen kommentar til at loven skal tre i kraft 01.07.06. Når det gjelder ikraftttredelse av deler av forskriften til forsikringsloven kommer vi tilbake til dette på senere punkter i høringsuttalelsen.

§ 2. Overgangsregler for livsforsikringsselskaper

Departementet foreslår at alle livsforsikringsselskap skal følge kapittel 9 i forsikringsloven først 01.01.08, og at et livsforsikringsselskap kan forskyve denne fristen til 01.01.09 dersom de har gitt melding til Kredittilsynet om dette innen 01.12.07.

FNH er enig i at det er ryddig at alle livsforsikringsselskaper skal oppfylle kravene i forsikringsloven kapittel 9 fra samme dato. Det kan imidlertid virke noe underlig at helt nyopprettete forsikringsselskap ikke skal kunne ta bruk de nye reglene fra et tidligere tidspunkt enn eksisterende forsikringsselskap. Nyopprettete forsikringsselskap vil på den måten kunne få helt unødvendige utgifter knyttet til å forholde seg til to regelverk. På den annen side er det grunn til å tro at de fleste nyopprettete forsikringsselskap vil selge produkter med investeringsvalg og uten avkastningsgaranti. FNH mener det ikke vil være så vesentlige forskjeller i forsikringsvirksomhetsloven og forsikringsloven når det gjelder denne type produkter at det burde være noe problem å måtte forholde seg til gjeldende lov et par år.

Ut fra dette støtter FNH de foreslåtte overgangsreglene.

Det er ikke angitt når kapittel 9 i loven skal gjelde for skadeselskap som driver livvirksomhet etter loven og forskriftene. I paragraf 2 bør derfor teksten endres til "forsikringsselskap" i stedet for "livsforsikringsselskap".

§ 3. Overgangsregler for pensjonskasser

Departementet foreslår like overgangsregler for pensjonskasser som for livselskap når det gjelder hoveddelene av loven, men med noen spesialregler for pensjonskasser.

FNH har ikke vurdert disse forslagene nærmere.

§ 4. Underdekning i kommunal pensjonskasse

Departementet foreslår at kommunale pensjonskasser som har forsikringsteknisk underdekning med opptrappingsplan godkjent av Kredittilsynet, skal kunne videreføre underdekningen med oppbygging av manglende avsetninger i samsvar med en godkjent plan.

FNH mener det må være rimelig at de kommunale pensjonskassene fortsatt får en slik mulighet.

§ 5. Forskrifter til forsikringsloven

Det foreslås at overgangsregler til forskriften til forsikringsloven fastsettes i forskriften, noe FNH støtter.

§ 6. Ikrafttreden

Det foreslås at forskriften skal tre i kraft straks.

FNH støtter at forskriften trer i kraft så snart som mulig.

**FORSKRIFT XX.YY 2006 NR. vvv OM PENSJONSORDNINGER MED
INNSKUDDSPENSJON SOM SKAL OPPFYLLE MINSTEKRAVENE I LOV 21.
DESEMBER 2005 Nr. 124 OM OBLIGATORISK TJENESTEPENSJON**

FNH støtter at det lages forskrifter knyttet til obligatorisk tjenstepensjon som sikrer mest mulig like regler for alle pensjonsleverandører. Vi støtter derfor regler som legger forholdene til rette for markedskonkurranse basert på krav til gjennomsiktighet i pensjonsprodukter og priser som markedsføres av ulike pensjonsleverandører, sikrer at arbeidsgivere og arbeidstakere mottar dekkende kontoinformasjon om avkastnings- og kostnadsforhold og opptjent pensjonskapital, og som sikrer at bestemmelsene i lov om obligatorisk tjenstepensjon ikke blir praktisert på forskjellige måter av ulike pensjonsleverandører.

Det må imidlertid påses at ikke forskriften regulerer forhold som burde vært direkte regulert i lov om innskuddspensjon eller i forsikringsloven med forskrifter. Forskriften bør også utformes slik at innholdet innebærer en reell utbygging av loven, noe vi ikke ser er tilfelle på alle punkter.

FNH registrerer at departementet ikke har foreslått mer detaljerte regler for minstekravet til en ytelsesbasert tjenstepensjonsordning i forskriften. Som FNH har påpekt i brev til departementet om denne problemstillingen datert 12.12.05, mener vi det er viktig at forskriftshjemmelen i § 5 femte ledd blir benyttet. Det bes derfor om at dette tas inn i den endelige forskriften.

§ 1. Virkeområde

I denne paragrafen angis det for hvilke institusjoner forskriften skal gjelde, herunder at den bare skal gjelde institusjoner som har innskuddspensjon som skal regnes som obligatorisk tjenstepensjon.

Videre angis det i annet og tredje ledd i paragrafen at den skal gjelde "forsikringsselskap som overtar forsikringer som skal dekke innskuddsfritak ved uførhet, og som skal knyttes til pensjonsordningen med innskuddspensjon i annen institusjon som nevnt i første ledd", samtidig som det står at forskriften ikke skal berøre forsikringsselskapers og pensjonsforetaks plikter etter ellers gjeldende regler til å gi melding til Kredittilsynet om produkter, premier, beregningsgrunnlag mv. vedrørende forsikringer som skal dekke innskuddsfritak ved uførhet. Vi kan dermed ikke se hva det er i forskriften som skal gjelde for disse forsikringsselskapene.

FNH foreslår derfor at annet og tredje ledd strykes.

§ 2. Krav til regelverket for pensjonsordningene

Det foreslås at pensjonsleverandøren skal påse at regelverket for de pensjonsordninger som skal overtas inneholder diverse nødvendige opplysninger. Disse forhold skal være regulert i lov om innskuddspensjon og lov om obligatorisk tjenstepensjon. *FNH mener paragrafen er unødvendig.*

§ 3. Pensjonsordning med egen pensjonskonto for hvert medlem

I denne paragrafen beskrives det nærmere hvordan investeringsvalget skal avtales mellom arbeidsgiver, medlem og pensjonsleverandør. Også dette er regulert i lov om innskuddspensjon og lov om obligatorisk tjenstepensjon. *FNH mener også denne paragrafen er unødvendig.*

§ 4. Melding av produkter

Finansdepartementet foreslår at paragrafen skal regulere melding om produkter med innskuddspensjon innenfor obligatorisk tjenstepensjon. Tilsvarende er regulert i forsikringsloven § 9-6 og i forslag til forskrifter til forsikringsloven, § 2-9. For forsikringsselskap kan vi ikke se at disse to reguleringene kommer i konflikt med hverandre. For andre institusjoner enn forsikringsselskap og pensjonskasser vil kravet om melding av produkter være nytt, men vi mener det likevel må være hensiktsmessig at det her gis like regler for alle aktører på markedet for å sikre ryddige konkurranseforhold.

FNH støtter at det innføres regler som sikrer like minimumskrav til melding av produkter for forskjellige aktører i markedet for obligatorisk tjenstepensjon, som foreslått i denne paragrafen.

Det er imidlertid noen forskjeller i reglene som er foreslått. I forslaget til forskrifter til forsikringsloven er det foreslått at forsikringsselskapene må sende inn melding før et produkt blir markedsført eller solgt. Tilsvarende er ikke tatt inn i forslag til § 4 i forskriften knyttet til obligatorisk tjenstepensjon, uten at vi kan se at det er gitt noen begrunnelse for det. Se også kommentaren til § 6. *Vi ber departementet sikre at ordlyden i de to forskriftene blir lik på dette området.*

Videre angis det i paragrafen at pensjonsleverandører som ikke selv skal overta forsikring som skal dekke innskuddsfritak ved uforhet, i meldingen skal opplyse om avtale med institusjon som skal overta slike forsikringer. *FNH støtter dette, og mener det vil bidra til å sikre at kravet om innskuddsfritak i obligatorisk tjenstepensjon blir fulgt opp.*

Vi vil videre påpeke at det for å sikre et oversiktlig marked med like konkurranseforhold kan være tilsvarende behov for regulering av produkter og priser på markedet for individuelle pensjonsspareavtaler etter skattereglene, siden dette produktet også kan leveres av andre enn forsikringsselskaper. Dette gjelder både § 4, § 5 og § 6 her. *Vi ber departementet vurdere dette forholdet nærmere.*

§ 5. Pristariffer for tjenester

I denne paragrafen poengteres det i første ledd hvordan pristariffen skal splittes på forskjellige "vederlag". Herunder hva vederlaget for forvaltning av pensjonskapitalen skal dekke. Innholdet i paragrafen innebærer imidlertid at *alle* aktører blir påført nye krav til hva som skal oppgis i pristariffene for forvaltning i forhold til lov om innskuddspensjon, og gir en vid fortolkning av hva som skal regnes som administrasjons- og forvaltningskostnader. Disse kostnadene omfatter så vel direkte som indirekte kostnader. Dette er mer i tråd med hva som til nå har vært gjeldende for forsikringer med avkastningsgaranti enn dagens praksis på hele markedet for innskuddspensjon.

Det kan stilles spørsmål ved om en eventuell regulering burde ligget i lov om innskuddspensjon og ikke i forskrift til obligatorisk tjenstepensjon.

FNH støtter at det innføres regler som sikrer at det blir gjennomsiktighet i priser for pensjonsprodukter som markedsføres av ulike pensjonsleverandører, som foreslått i denne paragrafen.

I høringsnotatet står det for øvrig at § 5 først og fremst vil omfatte forvaltningshonorar, tegningsprovisjon og andre kostnader som etter regnskapspraksis og god regnskapsskikk skal kostnadsføres hos pensjonsleverandøren. FNH gjør oppmerksom på at i et produkt bestående av en investeringsportefølje som investerer i verdipapirfond, vil dette kravet kun innebære en synliggjøring av vederlaget knyttet til forvaltningen av selve investeringsporteføljen, og ikke de underliggende verdipapirfond der vederlag avregnes i den løpende avkastningen.

§ 6. Melding av pristariffer mv.

Paragrafen angir at pristariffer skal meldes til Kredittilsynet før de tas i bruk, og at det samme gjelder ved endring av pristariff.

Som for melding av produkter, vil også melding pristariffer for tjenester nå bli regulert to steder for forsikringsselskaper, både i denne forskriften og i forskrift til forsikringsloven § 2-10. For forsikringsselskap kan vi ikke se at disse to reguleringene kommer i konflikt med hverandre. Her er det også likhet i de to forskriftene ved at melding skal sendes *før* pristariffene tas i bruk.

FNH støtter at alle aktører på markedet blir underlagt like regler på dette området, som foreslått i paragrafen.

§ 7. Arbeidsgiveres kostnadsansvar mv.

Første og andre ledd

Det følger av lov om obligatorisk tjenstepensjon § 4 tredje ledd at "Kostnadene ved administrasjon av pensjonsordningen skal dekkes av foretaket i tillegg til innskuddet etter første ledd. Kostnader ved endring av investeringsportefølje etter innskuddspensjonsloven § 3-3 første ledd skal dekkes av kontohaveren." Det fremgår videre av forarbeidene at formålet bak bestemmelsen er å hindre at minimumsinnskuddet på 2 prosent blir redusert av kostnadene ved pensjonsordningen.

Banklovkommisjonens utredning (NOU 2005:15) ser ikke ut til å skille mellom ulike typer kostnader. Det tales her om kostnader ved pensjonsordningen. Det sondres heller ikke mellom de tre alternative forvaltningsordninger som innskuddspensjonsloven åpner for, henholdsvis alminnelig forvaltning, kollektiv investeringsportefølje og investeringsvalg for egen pensjonskonto. Finansdepartementet sluttet i Ot. prp. nr. 10 (2005-2006) om lov om obligatorisk tjenstepensjon seg til Banklovkommisjonens forslag, men departementet foreslo samtidig en forskriftshjemmel. I proposisjonen er det i allmennmotivene under avsnitt 6.4 uttalt at det kan oppstå behov for å foreta nærmere avgrensninger og å gi utfyllende bestemmelser. I den sammenheng nevnes spørsmål knyttet til forvaltningskostnadene særskilt.

FNH har videre merket seg at Kredittilsynet har sendt brev til Finansdepartementet datert 28.02.06 om administrasjonskostnader i innskuddspensjonsordninger etter lov om obligatorisk tjenstepensjon der ulike tolkningsmuligheter av Stortingets vedtak drøftes. Det fremgår i et vedlagt "foreløpig notat" til dette brevet blant annet at: "Kredittilsynet er kjent med at aktørene har ulike tolkninger av bestemmelsene i OTP-loven § 4 om kostnadsdekning"

FNH har på denne bakgrunn ansett regelverket om kostnadsfordeling i obligatorisk tjenstepensjon som noe uklart, og har avventet en nærmere konkretisering i forskrift om hvilke

kostnadskomponenter som skal anses som administrasjonskostnader iht. bestemmelsen og som dermed skal dekkes av foretaket. I utkastet til forskrift første og annet ledd foreslås det at *alle* vederlag for administrasjon av ordningen, med unntak for vederlag for skifte av endring av investeringsporteføljer, skal omfattes.

FNH er ikke tilfreds med Finansdepartementets forskriftsforslag om et svært omfattende kostnadsansvar for arbeidsgiver, også for eksisterende innskuddspensjonsordninger med innskuddsnivå klart over minimumsinnskuddet på 2 prosent. En slik løsning er ikke nødvendig for å oppnå den politiske målsettingen om at minimumsinnskuddet på 2 prosent ikke blir redusert av kostnadene ved pensjonsordningen. FNH vil særlig framheve at forslaget har uheldige insentivvirkninger som kan gå på bekostning av arbeidstakers ønske om en forvaltning av pensjonsmidlene som gir høy forventet avkastning på sikt og derved bidrar til høye pensjonsutbetalinger, jf. nærmere omtale nedenfor.

Etter det FNH erfarer synes det for ikke å være vanlig praksis i andre land at arbeidsgiver dekker administrasjonskostnader i innskuddspensjonsordninger.

I FNHs høringsuttalelse til NOU 2005: 12 Obligatorisk tjenstepensjon heter det:

”[...]FNH vil i denne sammenheng påpeke at kostnadsbelastningen i en innskuddsbasert pensjonsordning vil kunne være avhengig av hvilken investeringsstruktur som velges for ordningen. I en ordning hvor foretaket skal ha investeringsvalget, eller der det ikke er investeringsvalg, vil kostnadene typisk bli belastet som i en tradisjonell ytelsesbasert ordning. Kostnadene vil ikke kunne belastes det enkelte medlems konto, fordi slike konti ikke er opprettet.

I ordninger med individuelt investeringsvalg vil det være naturlig kun å belaste foretaket for administrasjonskostnader knyttet til ordningen, noe som er foreslått i utkast til lov § 3 fjerde ledd. Det fremkommer imidlertid ikke klart hvilke kostnader som kan belastes kontohaver. FNH mener at forvaltningskostnadene må, slik dette også gjøres i dagens ordninger, dekkes av det enkelte medlem. Noe annet vil være meget kostbart å administrere. [...]”

FNH har forståelse for at det kan være politisk ønskelig i tilknytning til en reform med innføring av obligatorisk tjenstepensjon, å sikre at arbeidstakerne sikres at pensjonsinnskuddet på 2 prosent av lønn reelt går til alderspensjon og ikke til å dekke kostnader. Samtidig er forslaget om at arbeidsgiver skal betale *alle* kostnader knyttet til forvaltning, uavhengig av innskuddsnivået i ordningen, noe overraskende i lys av Stortingets behandling av lov om obligatorisk tjenstepensjon. Dette innebærer også en uforutsett økning i pensjonskostnadene for arbeidsgiver, og redusert forutsigbarhet for arbeidsgiver.

Departementet foreslår at kravet om at samtlige forvaltningskostnader skal belastes arbeidsgiver også skal gjelde innskuddsordninger med årlige innskudd som *overstiger* minstekravet til innskudd etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Forslaget begrunnes med at lov om obligatorisk tjenstepensjon § 4 tredje ledd ikke skiller mellom pensjonsordninger med innskuddsplan basert på minstekravet etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og pensjonsordninger som overstiger minstekravet. Samtidig legges det i forskriftsutkastet § 11 opp til at arbeidsgiver også i eksisterende ordninger fra 01.01.10 skal dekke samtlige kostnader.

FNH viser til at intensjonen bak ønsket om at arbeidsgiver skal betale kostnadene er å sikre at kostnadene ved administrasjon og forvaltning ikke skal redusere minimumsinnskuddet på 2 prosent av lønn mellom 1 og 12 G. Da er det etter vår oppfatning uheldig at det foreslåtte kostnadsprinsippet også skal gjøres gjeldende for innskuddspensjonsordninger som er bedre enn minimumsordningen. Vi oppfatter at departementet med dette forslaget kan synes å gå utover det som har vært Stortingets intensjon.

FNH mener kravet om at arbeidsgiver skal dekke samtlige kostnader (basert på kostnadssjablong) må begrenses til innskudd på inntil 2,5 prosent, jf. diskusjonen nedenfor.

Forslaget til forskrifter bryter med dagens praksis for innskuddspensjonsordninger, der forvaltningskostnadene for en stor del dekkes av arbeidstaker. Den foreslåtte løsningen med at arbeidsgiver skal dekke alle forvaltningskostnadene vil gi motstridene interesser mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Arbeidsgiver vil ha insentiver til å velge løsninger med lave kostnader. Slike løsninger vil være forvaltningsformer som gir lavere forventet avkastning for langsiktig sparing, som for eksempel bankinnskudd. Dette vil gå ut over arbeidstakernes ønske om høyest mulig langsiktig avkastning, og dermed ønsket om høyest mulig pensjon. Arbeidstakere, særlig de med mange år igjen til pensjonsalder, vil ha interesse av å sette vesentlige deler av pensjonskapitalen i aksjefond, som gir høyere forventet avkastning, men også høyere kostnader. FNH mener derfor at løsningen gir feil insentiver i forhold til å få en best mulig avkastning på pensjonsmidlene. FNH savner en nærmere vurdering og drøfting av disse forholdene i høringsnotatet.

FNH har registrert at det fra enkelte hold har vært argumentert med at arbeidsgiver bør dekke kostnadene i innskuddspensjon siden dette gjøres for ytelsesbasert pensjon. En slik sammenligning er imidlertid lite relevant siden overskuddet i ytelsesbaserte ordninger tilfaller bedriften, mens det i innskuddsbaserte ordninger er mest vanlig at avkastningen tilfaller medlemmet. Med unntak der det ikke er individuelt investeringsvalg og det er avtalt deling av overskuddet mellom bedrift og medlemmene.

FNH vil videre påpeke at Finansdepartementets intensjon om at arbeidsgiver skal dekke kostnadene ikke vil oppfylles for pensjonskapitalbevis der den ansatte selv må dekke forvaltningskostnadene. Alle som bytter jobb vil dermed betale forvaltningskostnadene selv for opptjening fra tidligere arbeidsforhold. Mobilitet i arbeidsmarkedet er relativt høy, og omfanget av pensjonskapitalbevis vil trolig bli omfattende etter hvert.

Videre mener FNH at en kostnadsbelastningsmodell der foretaket skal betale en andel av oppspart pensjonskapital i premie vil kunne få uheldige virkninger for mobiliteten i arbeidsmarkedet, og særlig for eldre arbeidstakere. Etter § 6-3 første ledd i lov om innskuddspensjon har den enkelte rett til å få overført pensjonskapitalen til ny pensjonsinnretning. Dette innebærer at arbeidsgivere risikerer å bli påført utgifter til å dekke kostnadene knyttet til pensjonskapital opptjent i et tidligere arbeidsforhold dersom den ansatte ønsker at denne pensjonskapitalen skal inngå i den nye arbeidsgiverens pensjonsordning. Innehaveren av pensjonskapitalbeviset slipper på sin side disse kostnadene. Dette er en helt utilsiktet effekt av de foreslåtte reglene, som vil føre til økte kostnader knyttet til nyansettelse og jobbskifte. Det er i høringsnotatet angitt at kostnadsfordeling både for dette tilfellet og for merkostnader der arbeidstakere betaler innskudd, kan løses ved avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. I tillegg til at dette virker som en svært tungvint og dårlig løsning, er

det ingenting i forskriftsteksten slik den nå foreligger som åpner for dette, eller regulerer slike avtaler nærmere.

FNH vil også påpeke at en fordel ved innskuddspensjon skal være enkelhet, også knyttet til pensjonskapitalbevis og at pensjonskapitalen skal kunne flyttes med til ny pensjonsordning. Vi vil hevde at de foreslåtte reglene for kostnadsbelastning vil bidra til å redusere enkelheten og forståeligheten i innskuddspensjonsproduktet vesentlig.

Ut fra dette mener FNH at en bør komme fram til en annen og mer hensiktsmessig løsning med hensyn til kostnadsbelastning som også ivaretar Stortingets intensjon vedrørende kostnadsfordeling. Kredittilsynet har i det ovenfor omtalte brevet til Finansdepartementet av 28.02.06 med et vedlagt "foreløpig notat", foreslått en ordning med en sjablongmessig deling av kostnadene mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Det fremgår av brevet at under forutsetning av at forvaltningskostnader skal dekkes av arbeidsgiver, antar tilsynet at det bør vurderes å utarbeide en sjablongmessig regel om at arbeidsgiver betaler en prosentsats av pensjonskapitalen til dekning av kostnadene, i tillegg til minimumsinnskuddet av lønn. En slik løsning kan i henhold til tilsynet motvirke at arbeidsgiver får incentiver til å velge det investeringsvalget som er minst kostbart, men som samtidig gir den minst gunstige avkastningen.

I det notatet som er vedlagt Kredittilsynets brev fremgår det blant annet (s. 6) at:

"Kredittilsynet har ved forslag til løsning lagt avgjørende vekt på forarbeidernes føringer om at arbeidsgiver skal dekke kostnader knyttet til forvaltning av pensjonskapitalen. Forslaget er videre utformet slik at kostnadsaspektet ikke skal være styrende for arbeidsgivers valg av forvaltningsregime. For å oppnå disse, helt avgjørende målene, må kostnadene beregnes sjablongmessig og uten å se hen til hvilke forvaltningsalternativer som velges. Samtidig må kostnadene beregnes i forhold til den kapital som til enhver tid er til forvaltning. (...)"

I det vedlagte notatet fra Kredittilsynet heter det videre (s. 7):

"(...)Kredittilsynet foreslår som nevnt at arbeidsgiver belastes administrasjonskostnadene ved at det betales en fast prosent av pensjonskapitalen i tillegg til minimumsinnskuddet på 2 prosent av lønnen. Ut fra en antakelse om at en portefølje er 70 prosent aksjer og 30 prosent obligasjoner er en fornuftig plassering for et pensjonsfond med langtidshorisont, bør den faste godtgjørelse vurderes ut fra hva det koster å forvalte en slik portefølje. Billigste måte å forvalte en slik portefølje på er å velge indeksporteføljer for forvaltning av aksjer. En godtgjørelse på 0,7 prosent kan være et rimelig beløp i dette segment. Det kan være i kundens interesse å diversifisere porteføljen med produkter som har høyere kostnader. Da det også tas hensyn til kostnader relatert til tegning og innløsning av fondsandeler er Kredittilsynets foreløpige forslag en provisjon på mellom 0,8 og 1 prosent.

Ovennevnte løsning kan innebære at arbeidsgivere som har ordninger med innskudd på over minimumssatsen på 2 prosent, "deler opp" pensjonsordningen i to. På en slik måte kan arbeidsgiver ha en pensjonsordning etter OTP-loven, hvor han må dekke kostnadene, og en pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven hvor han ikke må dekke disse. Arbeidsgiver vil i så fall betale mindre kostnader enn ved å opprettholde den opprinnelige ordningen. (kostnadene utgjør prosentandel av en lavere pensjonskapital.) Kredittilsynet foreslår derfor at det legges opp til at administrasjonskostnader dekkes av arbeidsgiver ved innskudd opp til en viss prosent og at ved pensjonsordninger med innskuddssats høyere enn et bestemt nivå dekkes kostnadene av

arbeidstakerne. Arbeidstakerne risikerer i så fall ikke å få redusert minimumsinnskuddet på 2 prosent. Et slikt nivå på innskuddene fra arbeidsgiver som medfører at arbeidstakeren dekker alle kostnader kan eksempelvis ligge på 2,5 prosent av lønnsgrunnlaget.”

Basert på dette tolker FNH ”Kredittilsynets modell” som at foretaket betaler en nærmere fastsatt sjablonmessig andel av pensjonskapitalen for ordninger med innskudd opp til 2,5 prosent. For ordninger med innskuddsnivå 2,5 prosent eller høyere belastes alle kostnader arbeidstaker. Det må likevel være anledning til å ha en lavere sjablong dersom de faktiske kostnadene skulle vise seg å være lavere enn sjablongen fastsatt av Kredittilsynet.

FNH mener samtidig at det ved valg av alternativ modell er viktig å ivareta et overordnet prinsipp om å synliggjøre de samlede direkte og indirekte kostnadene knyttet til en obligatorisk tjenstepensjon. Kundene skal vite hvilke kostnader som påføres før de kjøper en pensjonsordning jf. vår kommentar til § 8.

FNH mener at Kredittilsynets modell er klart å foretrekke fremfor det som fremgår av forskriftsforslaget, i det den innebærer en sterk forenkling for alle ordninger med innskuddssats på over 2,5 prosent av lønn mellom 1 og 12 G. FNH mener derfor denne modellen må legges til grunn i endelig forskrift, og at forskriften uansett må utformes med denne forenklingen for innskuddssatser på over 2,5 prosent.

Tredje ledd

I tredje ledd foreslås det en presisering av lovens bestemmelse om at utgifter knyttet til at en arbeidstaker endrer sammensetningen av en investeringsportefølje, skal belastes arbeidstakerens pensjonskonto direkte.

FNH gjør oppmerksom på at det i dagens marked normalt ikke belastes noen engangsgebyrer ved interne fondsbytter. Derimot kan det oppstå endringer i de løpende kostnadene ved en endring av sammensetningen av investeringsporteføljen, som består i det alt vesentligste av at det er forskjellig nivå på det årlige forvaltningshonoraret i ny og gammel portefølje. Det antas at leddet ikke skal regulere belastning av sistnevnte kostnader.

Fjerde ledd

I dette leddet angis det at kostnader knyttet til pensjonskapitalbevis skal betales av innehaveren selv. Dette tilsvarer regelen i forsikringslovens § 9-3, men forskriftsbestemmelsen gjør regelen gjeldende også for andre aktører. For pensjonskapitalbevis som er undergitt alminnelig forvaltning etter innskuddspensjonsloven § 3-2 skal det imidlertid knyttes til administrasjonsreserve til dekning av fremtidige forvaltningskostnader.

FNH mener det blir helt feilaktig å regulere pensjonskapitalbevis fra ordninger etter obligatorisk tjenstepensjon annerledes enn andre pensjonskapitalbevis. Forhold som nevnt over burde derfor bli regulert i lov om innskuddspensjon.

Videre vil forslaget knyttet til pensjonskapitalbevis undergitt alminnelig forvaltning gjennom forslaget bli underlagt en regulering der arbeidsgiver må betale ytterligere kostnader for all fremtid ved administrasjonsreserve. For pensjonskapitalbevis med investeringsvalg skal derimot innehaveren dekke de årlige kostnadene. Ved overgang til pensjonskapitalbevis vil vedkommende ansatt uansett få tilført egen avkastning, og vi kan derfor ikke forstå hvorfor ikke vedkommende

også bør kunne betale kostnadene fortløpende som etter dagens regler. Den foreslåtte forskjellen vil innebære at foretakets kostnadsforpliktelse vil bli vesentlig høyere ved en innskuddspensjonsordning med alminnelig forvaltning enn ved en ordning med investeringsvalg. Dette vil bety at innskuddspensjon med alminnelig forvaltning vil bli et vesentlig mindre attraktivt produkt. Det kan også forventes at inngåtte avtaler med alminnelig forvaltning omdannes til investeringsvalgsordninger.

FNH mener derfor at fjerde ledd må utgå, og at regulering av kostnader knyttet til pensjonskapitalbevis heller må reguleres i lov om innskuddspensjon.

§ 8. Kontoføring og informasjon

Finansdepartementet foreslår at det innføres minimumskrav til kontoføring og informasjon for alle aktører i en forskrift. For forsikringsselskap gjelder forskrift om kontoføring, der det sies at denne skal gjelde så langt det passer for investeringsvalgsprodukter. For forsikringsselskap kan vi ikke se at disse to reguleringene kommer i konflikt med hverandre.

Vi kan imidlertid ikke se hvorfor dette skal reguleres i forskrift til lov om obligatorisk tjenestepensjon og ikke i innskuddspensjonsloven.

FNH støtter at det gis like minimumskrav til kontoføring og informasjon for alle pensjonsleverandører, men mener dette bør reguleres i lov om innskuddspensjon.

FNH er opptatt av at de samlede direkte og indirekte kostnadene knyttet til en obligatorisk tjenestepensjonsavtale blir synliggjort for kundene ved at disse blir stilt overfor tydelige prisvilkår før de velger leverandør av obligatorisk tjenestepensjon. § 4, § 5 og § 6 i forslag til forskrift regulerer meldingskrav til Kredittilsynet, men bestemmelsene definerer ikke noe om krav til informasjon til kunden i en tegningssituasjon. Vi mener forskriften bør angi hvilke krav som skal stilles til informasjon til kunden ved tegning i forhold til prisstruktur for kostnader, samt om deler av kostnadene avregnes i avkastningen dersom forvaltningen er satt bort til underleverandører.

Vi foreslår derfor at forskriften utvides med krav til informasjon om kostnader ved tegning slik at det sikres at kundene stilles overfor tydelig prisinformasjon ved kjøp.

§ 9. Særskilt forsikring for innskuddsfritak ved uferhet

Departementet foreslår her regler som sier forsikringsselskap som overtar forsikring som skal dekke innskuddsfritak knyttet til pensjonsordningen skal følge gjeldende regler når det gjelder å gi melding til Kredittilsynet om produkter, premier, beregningsgrunnlag m.v.

FNH kan ikke se hvorfor det skulle være nødvendig å regulere dette i denne forskriften. Forsikringsselskapenes virksomhet er jo uansett allerede regulert i forsikringsloven, og denne loven omfatter bl.a. den reguleringen som er foreslått her. Det er ikke gitt noen begrunnelse for hvorfor denne paragrafen er tatt inn, og vi etterspør bakgrunnen for paragrafen. Er paragrafen tatt inn for å sikre at andre aktører enn forsikringsselskap ikke skal tegne innskuddsfritak feilaktig, må dette reguleres på annen måte.

FNH mener denne paragrafen er helt unødvendig, forholdet er regulert i forsikringsloven med forskrifter, og paragrafen må utgå.

§ 10. Ikrafttreden

Departementet foreslår at forskriften skal tre i kraft 01.07.06. *FNH støtter dette, med unntak for overgangsregelen i § 11 som vi mener må endres.*

§ 11. Overgangsregler for eksisterende pensjonsordninger med innskuddspensjon

Departementet foreslår en overgangsregel for eksisterende innskuddspensjonsordninger, men bare for ordninger hvor årlig innskudd utgjør fire prosent eller mer av lønn mellom 1 og 12 G, og som er opprettet før forskriften trer i kraft. Vi forstår det slik at disse inntil 01.01.10 kan videreføre den avtalen de i har pr. 01.07.06 om kostnadsbelastning og fordeling av denne mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, dersom det likevel er klart at minstekravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon og forskriften er oppfylt.

FNH vil bemerke at overgangsregelen vil gjelde svært få kontrakter. Tidligere avtaler har innskudd som er fastsatt i prosent av lønn mellom 2 og 12 G. Ved overgang til å fastsette innskuddet i prosent av lønn mellom 1 og 12 G, vil trolig mange bedrifter vurdere å nedregulere innskuddsprosenten. Etter tidligere forskrift til lov om innskuddspensjon var maksimale innskuddsgrenser 5 prosent av lønn mellom 2 og 6 G, noe som for lønn på 6 G omtrent tilsvarer innskudd på 4 prosent av lønn mellom 1 og 6 G. For lavere lønninger vil innskuddet bli lavere. Det vil med andre ord kun være for ordninger med innskudd lik tidligere maksimalsatser at overgangsreglen blir reell. For alle andre ordninger vil forskriften medføre økning av utgiftene for arbeidsgiver i 2006, og det uten forutgående varsel på 4 måneder som det ellers legger opp til når det gjelder endringer i pristariffer.

FNH mener derfor at overgangsreglene må endres slik at de blir reelle, enten for alle eksisterende ordninger, eller for de fleste av dagens ordninger. For å sikre at arbeidstakerne får dekket noe mer av kostnadene enn i dag, foreslår vi at overgangsregelen gjøres gjeldende for alle ordninger med innskudd større enn eller lik 2,5 prosent av lønn for lønn mellom 1 og 12 G.

FNH legger for øvrig til grunn at overgangsreglene for eksisterende innskuddsordninger vil gjelde selv om pensjonsordningen flyttes til en annen leverandør, dvs. at det ikke forutsettes at nytt regelverk må inntre dersom en pensjonsordning på overgangsordningen flyttes. Dersom en flytting medfører at nytt regelverk vil gjelde vil dette kunne virke flyttehindrende.

FNH mener det er viktig for eksisterende ordninger at paragrafen endres i tråd med det ovennevnte.

**FORSKRIFT TIL FORSIKRINGSLOVEN (LIVSFORSIKRINGS- OG
PENSJONSFORETAK) FORSKRIFT XX.YY 2006 NR. VVV TIL LOV 10. JUNI 2005 NR.
44 OM FORSIKRINGSSLESKAPER, PENSJONSFORETAK OG DERES VIRKSOMHET
(LIVSFORSIKRING)**

Kap. 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

Departementet foreslår at §§ 1-6 (hvilken virksomhet skadeforsikringsselskaper kan drive med) og 2-13 (meldeplikt for produkter og pristariffer for skadeforsikringsselskaper) skal gjelde for skadeforsikringsselskaper, og at kapittel 11 (flytting) skal gjelde for banker og verdipapirfond.

Ettersom det foreslås at skadeforsikringsselskapene etter reglene i § 1-6 skal dekke innskuddsfritak i fire år for deretter å dekke en uførepensjonsdekning ved et uføretilfelle, vil det måtte foretas avsetninger også for kontrakter solgt av skadeforsikringsselskaper. Også for andre evt. uførerisikoprodukter solgt av skadeforsikringsselskaper i medhold av § 1-6 vil det måtte foretas avsetninger. Det er uklart hvordan de avsatte midlene skal behandles ved flytting. *FNH mener derfor at kapittel 11 i forskriften og forsikringsloven også bør gjøres gjeldende for skadeforsikringsselskaper.*

§ 1-2. Livsforsikringsselskapers virksomhet

Departementet foreslår at livsselskapene skal kunne overta innskuddspensjonsavtaler dersom disse har et tilstrekkelig forsikringselement. Samtidig foreslår departementet å forskriftsfestsette at innskuddsfritak for uførhet skal være et tilstrekkelig forsikringselement.

FNH støtter at innskuddsfritak skal regnes som tilstrekkelig forsikringselement. I og med at lov om obligatorisk tjenestepensjon stiller krav til at alle innskuddspensjonsordninger skal ha tilknyttet innskuddsfritak, vil livsselskapene kunne selge alle typer innskuddspensjonsordninger på like vilkår med andre aktører i innskuddspensjonsmarkedet.

Departementet foreslår videre at livsselskaper skal kunne overta kontrakter der midlene forvaltes i særskilte investeringsporteføljer. Dette innebærer at livsselskapene skal kunne tilby produkter som med dagens regelverk kun kan selges av fondsforsikringsselskaper.

FNH støtter at skillet mellom tradisjonelle livsselskaper og fondsforsikringsselskaper opphører.

§ 1-3. Fondsforsikringsselskapers virksomhet

Departementet foreslår at fondsforsikringsselskaper skal kunne selge produkter som i dag kun kan tilbys av tradisjonelle livsselskaper.

FNH støtter at skillet mellom tradisjonelle livsselskaper og fondsforsikringsselskaper opphører.

§ 1-4. Pensjonskassers virksomhet. Pensjonsfond

FNH har ingen merknader til denne paragrafen.

§ 1-5. Innskuddspensjonsforetaks virksomhet

FNH har ingen merknader til denne paragrafen.

§ 1-6. Skadeforsikringsselskapers virksomhet

Departementet foreslår at skadeforsikringsselskaper skal kunne overta forsikringer knyttet til uførerisiko hvor det er avtalt at det i forbindelse med et forsikringstilfelle skal utbetales en annuitet i fire år. Deretter skal det utbetales et engangsbeløp som skal benyttes til dekning av en engangspremie for en uførepensjonsavtale med et livsforsikringsselskap eller en pensjonskasse. Etter hva FNH kan forstå vil bestemmelsen gjelde for uføreprodukter som innskuddsfritak, premiefritak og uførepensjon..

FNH vil innledningsvis påpeke at departementets forslag innfører en utvidelse i forhold hvilken type livsforsikring et skadeforsikringsselskap skal kunne overta ettersom skadeforsikringsselskaper tradisjonelt ikke har kunnet ta opplevelsrisiko. Det må derfor vurderes om § 8 (Livsforsikring som kan overtas av skadeforsikringsselskaper) i forskrift om inndeling i forsikringsklasser som grunnlag for konsesjonstildeling bør gis et tillegg for at skadeforsikringsselskapene skal kunne selge dette produktet.

Samtidig er vi usikre på hvordan forsikringsselskapene skal forholde seg til uførhet som selv etter 4 år ikke er bedømt varig. Det vil være uhensiktsmessig om skadeselskapene skal måtte betale for et fullt betalt innskuddsfritak frem til pensjonsalder i slike tilfeller. Vi vil for øvrig vise til at Banklovkommisjonen via en Think tank nå arbeider med revidering av regelverket for skadeforsikring. FNH antar at det i den forbindelse blir foretatt klargjøringer med tanke på hvilke type produkter som kan selges av henholdsvis liv- og skadeselskaper. Dersom departementet ikke finner en løsning på forholdet knyttet til ikke-varig uførhet som nevnt over i denne omgang, forventer vi at dette vil finne en løsning i Banklovkommisjonens arbeid.

For FNH er det sentrale hvorvidt de ulike aktørene i markedet har like konkurransevilkår. På denne bakgrunn vil vi nevne at flyttereglene for livsforsikringer slik de nå står ikke omfatter livprodukter solgt i skadeforsikringsselskap, og at regelverket bør endres på dette punktet.

FNH mener for øvrig at begrepsbruken i paragrafen er noe uklar og bør endres på et par punkter. Vi mener generelt at det bør tilstrebes at de samme begreper blir brukt om de samme forhold i ulike deler av lovgivningen. I dette tilfellet mener vi at begrepene i § 1-6 hva gjelder hvilke produkter som skal kunne tilbys, bør være de samme som begrepene i pensjonslovene, dvs. lov om foretakspensjon og lov om innskuddspensjon.

I § 1-6 første ledd heter det ”og i tilfelle *uførestønad* i samsvar med *uføregraden*”. FNH mener begrepet *uførestønad* må erstattes av begrepet *uførepensjon*, som er begrepet som benyttes i pensjonslovene. På samme måte bør begrepet ”*årlige uføreytelser*” erstattes av begrepet *uførepensjon*. Det bør uansett ikke hete at det skal gis *årlige* ytelser ettersom det normale er at uførepensjonsytelsene utbetales månedlig.

FNH vil videre påpeke at begrepet ”*forsikringstilfellet*” i første ledd ikke er et begrep som benyttes i andre sammenhenger i forhold til innskudds-/premiefritak, jf. lov om innskuddspensjon § 2-4 og lov om foretakspensjon § 6-7. Det bes uansett om at det presiseres om det med ”*forsikringstilfellet*” menes tidspunktet for når uførheten inntreffer, eller når rett til utbetaling inntreffer.

FNH vil videre bemerke at ordlyden i paragrafen må endres slik at det ikke skal utbetales årlig i fire år. Intensjonen er at det skal utbetales i inntil fire år, dersom uførheten vedvarer så lenge. På samme måte må ordlyden endres i forhold til at utbetalingen av *engangsbeløpet* kun skal utbetales dersom vedkommende fremdeles er ufør. Slik forskriften nå er formulert kan det virke som om engangsutbetalingen skal fortas selv om den uføre har blitt reaktivert.

Videre bør det vurderes om det bør foretas endringer i skatteregelverket for å sikre at innbetaling av en premie til for innskuddskuddsfritaksdekning gir grunnlag for like gunstig skattemessig behandling som innbetalt premie til et livsforsikringsselskap. Innskuddsfritak er regulert lov om innskuddspensjon § 2-4 (2). En pensjonsordning opprettet i tråd med kravene i innskuddspensjonsloven gir som kjent grunnlag for skattefritak for bedrift og ingen skattemessige konsekvenser for ansatte. Ettersom pensjonsordninger i tråd med innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon ikke kan opprettes av skadeforsikringsselskaper, jf. lov om innskuddspensjon § 2-2 og lov om foretakspensjon § 1-1 (2), kan det synes uklart om innskuddsfritak solgt i skadeforsikringsselskaper i tråd med reglene i § 1-6 i forskriften til forsikringsloven vil gi grunnlag for like gunstig skattemessig behandling, både når det gjelder foretaket og den ansatte.

For øvrig vil vi gjøre oppmerksom på at henvisningen til forsikringsvirksomhetsloven § 1-2 tredje ledd bør endres til forsikringsloven § 1-3 andre ledd.

FNH mener altså at det må foretas flere endringer i lover og forskrifter enn det som er foreslått av departementet for at skadeselskaper skal kunne tilby uføreprodukter på lik linje med livselskaper.

Kap. 2. Pristariffer og premier

§ 2-2. Pristariff for kapitalforvaltning

Departementet legger ikke opp til en detaljregulering av prisingen av avkastningsgarantiene i kollektivporteføljen. Bakgrunnen er at departementet vurderer at det er institusjonens ansvar å sette vederlaget i forhold til det inntektsnivå den trenger og ut ifra hva den tror kundene er villige til å betale for garantien.

Enkelte forhold er likevel foreslått regulert i forskriften:

- For forvaltning av midler knyttet til kollektive pensjons- og livrenteordninger skal pristariffen baseres på ulike kategorier av eiendeler som midlene blir investert i, og på omfanget av midlene i ordningen.
- Tillatt med en degressiv pris i forhold til størrelsen på ordningen
- For individuelle kontrakter kan det fastsettes en tariff med enhetspriser for forvaltningen
- For kontrakter med rett til overskudd skal det angis hvilken beregningsrente som legges til grunn i tariffen. Det kan benyttes ulike pristariffer for porteføljer med ulike investeringsstrategier. Tas det hensyn til tilleggsavsetninger i pristariffen skal det angis hvordan dette er gjort.

FNH støtter departementets vurdering i forhold til at det ikke er ønskelig å detaljregulere selskapenes prising av kapitalforvaltningen. Videre ser vi særlig positivt på at det foreslås at det skal være tillatt å ha en pristariff som er degressiv i forhold til størrelsen på ordningen.

For midler forvaltet i særskilt investeringsportefølje legger departementet opp til at det *skal* utarbeides en særskilt pristariff for vederlag for avkastningsgarantier. Videre foreslår departementet at det *skal* kreves særskilt vederlag for bruk av rett til investeringsvalg.

FNH mener det må klargjøres hva som menes med "bruk av rett til investeringsvalg".

FNH legger for øvrig til grunn at det er *metoden* for beregningen av premien for kapitalforvaltning som skal fremgå av pristariffen og ikke det nominelle premiebeløpet. Dette innebærer for eksempel at den faktiske premien vil kunne variere fra tilbudet gis til kontrakten begynner å løpe dersom de underliggende forholdene har endret seg i denne perioden.

I høringsnotatet skriver departementet videre at det er opp til institusjonen å vurdere bruk av og omfanget av risikoreduserende instrumenter som ledd i sin investeringsstrategi. FNH vil påpeke at det er behov for å vurdere forsikringsselskapenes mulighet til å benytte risikoreduserende instrumenter nærmere. Vi har tidligere tatt opp problemstillingen blant annet i brev til Kredittilsynet om behov for endringer i kapitalforvaltningsregelverket for forsikringsselskaper datert 22.12.05 (brevet følger vedlagt). FNH mener det er viktig at flest mulig sikringsstrategier er tilgjengelige for selskapene, og har i brevet til Kredittilsynet pekt på en del nødvendige endringer i dagens regelverk.

§ 2-3. Beregningsrente for pristariffer

Departementet foreslår at Kredittilsynet skal ha ansvaret for å fastsette høyeste tillatte beregningsrente i henhold til reglene i EUs livdirektiv. Videre foreslås det at en endring av rentesatsen ikke skal kunne gjøres gjeldende før tidligst tre måneder etter endringsvedtaket.

FNH vil påpeke at det følger av forsikringsloven § 9-4 andre ledd at selskapene ikke kan gjøre endringer i sine pristariffer tidligere enn *fire* måneder etter at forsikringstaker har blitt informert om endringen. Det virker lite hensiktsmessig at det er ulike frister for når endringer i pristariffene kan tre i kraft i lov og forskrift.

FNH mener derfor at siste setning må endres til:

En endring av rentesats gjelder tidligst fire måneder etter vedtaket.

§ 2-4. Resultatavhengig vederlag for kapitalforvaltning

Departementet foreslår at det kan avtales at midler i kollektiv pensjons- eller livrentoordning skal kunne forvaltes av institusjonen i særskilt investeringsportefølje dersom forsikringstaker er å anse som en profesjonell kunde. Definisjonen av en profesjonell kunde er foreslått å følge forsikringsavtaleloven § 1-3 annet ledd bokstav a):

"(a) når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller senere fornyelse oppfyller minst to av følgende vilkår:

- (1) har mer enn 250 ansatte,
- (2) har en salgsinntekt på minst 100 millioner kroner ifølge siste årsregnskap,
- (3) har eiendeler ifølge siste balanse på minst 50 millioner kroner. "

FNH vil innledningsvis påpeke at utgangspunktet i forhold til hvilke foretak som skal regnes som profesjonelle bør være foretakets mulighet til å forstå rekkevidden av det å kjøpe en pensjonsavtale med eller uten resultatavhengig forvaltningshonorar, og ikke ene og alene hvor stort foretaket er. Skal det likevel fastsettes en grense ut fra foretakets størrelse slik departementet foreslår, mener FNH det er viktig at selskapenes mulighet til å tilby forvaltning med et resultatavhengig forvaltningshonorar blir en reell mulighet. Dette innebærer at kravet til forsikringstakers profesjonalitet ikke må fastsettes slik at det i praksis bare blir en mulighet for et fåtall kunder.

Det vil være uheldig for kundene om deres valgfrihet innskrenkes av et for strengt profesjonalitetskrav. Resultatavhengig forvaltningshonorar vil bidra til å sikre at forvalter har samme insentivstruktur som kunden i forhold til avkastningen. Selskapet vil samtidig, som kunden, ha interesse av at risikoen begrenses. Vi vil også fremheve at pensjonsordningene er langsiktige kontrakter, slik at det også vil ligge en betydelig omdømmerisiko for selskapene i forhold til evt. uheldige avtaler. Det bør samtidig påpekes at flere suksessrike verdipapirfond opererer med denne typen avlønningspraksis.

FNH vil videre vise til merknadene fra Stortingets finanskomité i forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 74 (2003-2004):

"Flertallet viser til at departementet, for kontrakter med investeringsvalg, mener det bør åpnes for resultatavhengig forvaltningsvederlag i form av et relativt suksesshonorar, men at slike avtaler begrenses til avtaler med antatt profesjonelle kunder. Flertallet er enig i dette, men ber departementet, ved fastsettelse av forskriftene, ikke sette kravene til profesjonalitet så høyt at slike avtaler bare blir aktuelt for et fåtall kunder."

FNH mener det foreslåtte kravet til profesjonalitet er for strengt. Kravet vil i realiteten ekskludere de langt fleste foretak fra muligheten til å kunne velge resultatavhengig forvaltningshonorar. For eksempel viser tall fra Statistisk Sentralbyrå at det pr. 01.01.06 var kun 2 635 av totalt 451 908 registrerte bedrifter i Norge som hadde mer enn 100 ansatte.

Departementet har i høringsnotatet foreslått at et alternativ til reglene i forsikringsavtaleloven § 1-3 kan være at regelen knyttes til definisjonen av store og små foretak i regnskapsloven §§ 1-5 og 1-6. Regnskapsloven § 1-6 første ledd definerer små foretak som:

"§ 1-6. Små foretak

Som små foretak regnes regnskapspliktige som ikke faller inn under § 1-5 og som på balansedagen ikke overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

1. salgsinntekt: 60 millioner kroner,
2. balansesum: 30 millioner kroner,
3. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk. "

Dersom profesjonalitetskravet i stedet knyttes til dette regelverket vil færre foretak ekskluderes fra muligheten til å velge resultatavhengig forvaltningshonorar. Dette er derfor et bedre alternativ etter FNHs oppfatning.

FNH vil videre påpeke at dersom det skal stilles et krav basert på foretakets størrelse, må det være situasjonen på avtaleinngåelsestidspunktet som legges til grunn, slik at det ikke vil være behov for en årlig "rekvalifisering".

FNH mener at dersom det skal stilles et krav til profesjonalitet basert på gitte kriterier om foretakets størrelse, må reglene i regnskapsloven legges til grunn.

I lys av fremtidig regulering av spesialfond som det ligger an til at vil åpne for at privatpersoner kan regnes som profesjonelle, jf. høring om regulering av spesialfond som har vært på høring, bør det etter FNHs oppfatning også vurderes å utvide kretsen av kunder som kan inngå avtale om resultatavhengig kapitalforvaltningshonorar til også å omfatte visse kategorier privatpersoner.

FNH merker seg samtidig at departementet gir uttrykk for at grensedragningen i forhold til profesjonalitet vil kunne bli justert på et senere tidspunkt dersom en kommer til at grensen bør trekkes annerledes i forhold til verdipapirmarkedet og bruk av finansielle instrumenter. FNH er skeptisk til hvorvidt det vil være hensiktsmessig med en evt. automatisk tilpasning til det kommende regelverket for verdipapirmarkedet og finansielle instrumenter. Departementet bør etter vår oppfatning se på formålet med regelverket før det eventuelt foretas en tilpasning ettersom det er vesensforskjell på langsiktige pensjonskontrakter og handelen med verdipapirer og finansielle instrumenter. Det vil være uheldig om argumentet om likebehandling fører til strenge grenser for profesjonalitet for pensjonsprodukter ettersom det etter vår oppfatning er snakk om svært ulike produkter.

Som det fremgår av høringsnotatet, ble det i stortingsbehandlingen lagt til grunn at "det for kontrakter med investeringsvalg" bør åpnes for resultatavhengig forvaltningshonorar. FNH legger til grunn at ettersom forsikringsloven §§ 9-7 og 9-8 åpner for at selskapene kan dele inn kollektivporteføljen i ulike delporteføljer (som skal underlegges ulik forvaltning), og at kundene samtidig skal kunne velge hvilken delportefølje de ønsker å tilhøre, vil kundene ha et *investeringsvalg* også for midler i kollektivporteføljen.

I høringsnotatet heter det videre at en forutsetning for å kunne kreve resultatavhengig forvaltningshonorar må være at "investeringsvalget for de enkelte porteføljene er utformet slik at institusjonen innenfor visse rammer har betydelig frihet med valg av plasseringene av midlene".

FNH legger til grunn at dersom selskapet har delt inn kollektivporteføljen i ulike delporteføljer med ulik investeringsstrategi som kundene kan velge mellom må det dermed være tillatt å avtale resultatavhengig forvaltningshonorar også for kontrakter i kollektivporteføljen.

Også verdipapirfondsgivningen har definerte regler som skal sikre kundens profesjonalitet ved investering i fond som har resultatavhengig kapitalforvaltningshonorar. Det normale i verdipapirfondsmarkedet er at profesjonelle kunder betaler en lav minstesats pluss et suksesshonorar for avkastning utover en avtalt ramme/indeks. FNH legger til grunn at slike avtaler også vil bli normen for avtaler om resultatavhengige kapitalforvaltningshonorar i livsforsikring. FNH vil påpeke at avtaler om resultatavhengig forvaltningshonorar kun vil være kommersielt interessante dersom de kan innrettes etter den struktur som er normen i verdipapirfondsmarkedet i dag.

Av punkt 5.2.2.3 i høringsnotatet fremgår det videre at resultatavhengig forvaltningshonorar mellom institusjonen og eksterne (under)forvaltere i praksis normalt vil komme til fradrag i den avkastningen som oppnås på den porteføljen som den eksterne forvalteren forvalter for institusjonen. Departementet mener det ikke er behov for regler for forholdet mellom institusjonen og dennes underforvaltere i forskriften. FNH støtter dette. Imidlertid vil vi bemerke at det er en forutsetning for denne løsningen at også regnskapsreglene tillater netto finansavkastning. Dette er i dag ikke tilfelle dersom Rundskriv 11/2006 fra Kredittilsynet legges til grunn. Det vises til punkt 4.14 i rundskrivet. FNH forutsetter at Kredittilsynet vil foreta en ny gjennomgang av det nevnte punkt i rundskrivet.

§ 2-5. Pristariff for administrative tjenester

Departementet foreslår at pristariffen for administrasjon av kollektive ordninger skal baseres på omfanget og sammensetning av de forsikrede i den enkelte ordning, samt hvilke ytelser ordningen omfatter. Samtidig presiseres det at prisene kan variere med antall sikrede i ordningene.

FNH støtter at det skal være tillatt å differensiere på pris i forhold til antallet som er sikret i de ulike ordningene. Teksten i andre ledd, annen setning bør imidlertid endres til: "Det kan fastsettes stykkpriser som er degressive i forhold til antallet av sikrede."

Departementet foreslår videre at provisjon til forsikringsformidler som dekkes av institusjonen skal inngås som særskilt pristillegg for den kontrakt det gjelder.

Når det gjelder provisjon til forsikringsformidler, er FNH helt enig i de hensyn som er søkt ivarettatt gjennom forslaget til forskrift, jf. bl.a. tidligere høringsuttalelser fra FNH om disse problemstillingene. Vi viser også til at FNH nylig har vedtatt en bransjenorm med en anbefaling til livselskapene om ikke å betale provisjon til forsikringsmegler. Bransjenormen tilsvarer en bransjenorm som vi allerede har hatt i noen år for landbasert skadeforsikring. Det er imidlertid forutsatt relativ stor grad av fleksibilitet når det gjelder implementeringen av normen på livsiden, med iverksettelse 01.01.07 og med en overgangsperiode frem til 01.01.08. Slik vi forstår det, vil overgangsreglene for livselskapene for den aktuelle forskriften, også strekke seg frem til 01.01.08.

Departementet har nettopp gitt Banklovkommisjonen i oppdrag å utrede spørsmålet om lovbestemmelser som setter forbud mot slik provisjon, med frist 31.10.06. Det må antas at den regulering som følger av Banklovkommisjonens behandling vil kunne være vedtatt og iverksatt før utløpet av 2007. I så fall vil behovet for en bestemmelse om dette i forskriften falle bort.

FNH ser imidlertid ingen problemer med at forskriften også har med det leddet som sier at: "Provisjon til forsikringsformidler som dekkes av institusjonen, skal inngå som særskilt pristillegg til den kontrakt det gjelder". Dersom bestemmelsen ikke lenger skulle være relevant som følge av annen lovgivning, kan bestemmelsen eventuelt bare tas ut av forskriften.

§ 2-6. Avbruddsgebyr

Departementet foreslår at det skal kunne fastsettes i forsikringsavtalen at forsikringstakeren skal betale et avbruddsgebyr dersom kontrakten sies opp før forsikringstiden er utløpt. Gebyret skal ikke kunne overstige flyttegebyret.

FNH mener, i samsvar med kjennelsen i EFTA-domstolen av 25.11.05, at hensynet til kundene er tilstrekkelig godt ivaretatt, ved at kundene får informasjon både om eventuelle etableringsgebyr og om avbruddsgebyr, jf. også vårt brev til Finansdepartementet av 06.03.06 om nødvendige regelverksendringer som følge av dom i EFTA-domstolen. (Se også vår merknad til § 10 i forslag til forskrift om forsikringstjenesteytelser og etablering av filial mv).

FNH mener at § 2-6 må utgå. Slik bestemmelsen nå fremstår, innebærer den en forskjellsbehandling mellom norske livselskaper og filialer av selskaper med hovedkontor i andre EØS-land, som ikke kan aksepteres.

Departementet har ikke forslått nærmere regler for *kontraktsgebyr*. Av forsikringsloven § 9-3 tredje ledd fremgår det at selskapene kan ta et kontraktsgebyr ved begynnelsen av forsikringsforholdet. FNH legger til grunn at dette innebærer at selskapene kan velge hvorvidt de ønsker å ta kontraktsgebyr eller ikke.

For øvrig vil vi gjøre oppmerksom på at det synes å være en feil henvisning i paragrafens tredje ledd. Her heter det; "Første til tredje ledd gjelder tilsvarende [...]". Vi antar at korrekt henvisning skal være "Første og andre ledd". Vi mener for øvrig at tredje ledd kan kuttes ut og at første ledd i stedet utvides til å gjelde *pensjons-* og livsforsikringskontrakt.

§ 2-7. Fripoliser, pensjonskapitalbevis. Engangsbetalte kontrakter.

Departementet foreslår at selskapene skal ha en særskilt pristariff for forvaltning og administrasjon av engangsbetalte kontrakter, fripoliser og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte ytelser til bruk ved beregning av administrasjonsreserve. *FNH støtter forslaget.*

Videre foreslås det at selskapene skal kunne kreve vederlag for forvaltning og administrasjon av fripoliser og pensjonskapitalbevis med særskilte investeringsporteføljer hvert år.

FNH støtter at det for pensjonskapitalbevis med særskilte investeringsporteføljer skal være tillatt å hente inn et årlig vederlag for forvaltning og administrasjon.

§ 2-8. Fortsettelsesforsikringer

Departementet foreslår at selskapene skal kunne benytte en pristariff for risiko knyttet til person som avviker fra tariffen for den fripolise som er utstedt. Nærmere krav for ulike dekninger er spesifisert.

FNH ser meget positivt på forslaget om at selskapene for fortsettelsesforsikringer skal kunne benytte en annen tariff enn tariffen for fripolisen. Vi mener imidlertid at pkt. 1 om at alle som omfattes av etterlatteforsikringer i kollektivordninger skal anses som å inngå i ekteskap, bør endres. Etterlattedekninger omfatter også samboere og barn, jf. kapittel 7 i lov om foretakspensjon.

Vi foreslår derfor en endring i nr. 1 til for eksempel:

"1. sannsynligheten for at det kan være flere ektefeller, samboere og barn enn i den vanlige kollektivbestanden,"

§ 2-9. Melding av forsikrings- og pensjonsprodukter

Departementet foreslår at det skal sendes produktmelding til Kredittilsynet for et forsikrings- eller pensjonsprodukt blir markedsført eller solgt, eller dersom det skal endres. Departementet spesifiserer videre hva som skal inngå i meldingen.

Vi viser her til våre merknader til § 4 i utkast til forskrift xx.yy 2006 nr. vvv om pensjonsordninger med innskuddspensjon som skal oppfylle minstekravene i lov 21. desember 2005 nr. 124 om obligatorisk tjenestepensjon over.

§ 2-10. Melding av pristariffer

Departementet foreslår at selskapene skal gi melding til Kredittilsynet om de pristariffer de har fastsatt, samt evt. endringer av tariffene, for de tas i bruk. Dette er en noe annen ordlyd enn dagens regel, men vi antar at praksis blir den samme.

§ 2-11. Pensjonskasser med kollektiv pensjonsforsikring for én arbeidsgiver

Departementet foreslår at for pensjonskasser som kun har kollektiv pensjonsforsikring for en arbeidsgiver, skal §§ 2-1 annet ledd, 2-2 femte ledd og 2-3, gjelde tilsvarende. Vi legger til grunn at forskriften som hovedregel gjelder for pensjonskasser i samsvar med § 1-1 om virkeområdet for forskriften. Vi tolker det slik at § 2-11 er en unntaksbestemmelse fra denne hovedregelen der det kun er nevnte bestemmelser i kap.2 i forskriften som skal gjelde for pensjonskasser. Dersom bestemmelsen ikke er ment å være en unntaksbestemmelse for pensjonskasser vedrørende de øvrige bestemmelsene i kap.2, bes det om at dette presiseres i bestemmelsen.

Vi ønsker å presisere at vi av konkurransemessige hensyn mener at rammevilkårene for pensjonskasser og livsforsikringsselskap skal være mest mulig like. Vi har ikke hatt anledning til å undersøke nærmere hvilke konkurransemessige virkninger det kan få at store deler av kapittel 2 ikke gjelder for pensjonskassene. Vi kan heller ikke se at dette er nærmere vurdert i høringsnotatet.

FNH ber om at departementet vurderer nærmere om unntaket etter § 2-11 vil føre til konkurransemessige vridninger mellom livsforsikringsselskap og pensjonskasser.

For øvrig foreslår departementet at pensjonskassene skal melde premietariffen og de ulike delene av premien til Kredittilsynet. *FNH støtter dette.*

§ 2-12. Pensjonsforetak som driver virksomhet som ikke regnes som livsforsikring

For slike foretak gjelder forskriftens §§ 2-2 til 2-7, samt bestemmelsene i fl. §§ 9-4, 9-5 første og annet ledd og 9-6 annet og tredje ledd, tilsvarende. Bestemmelsene i §§ 2-9 og 2-10 gjelder så langt de passer. Vi tolker denne bestemmelsen slik at dette er et unntak fra § 1-1 om virkeområdet for forskriften. Dersom bestemmelsen ikke er ment å være en unntaksbestemmelse bes det om at dette presiseres i bestemmelsen. *Også i dette tilfellet ber FNH om at departementet sikrer at bestemmelsene ikke fører til vridninger mellom aktørene i markedet.*

Skal pensjonsforetaket selge innskuddspensjon tilknyttet innskuddsfritak eller annet livsforsikringsprodukt, skal meldingen til KT inneholde informasjon om avtalen med institusjonen som skal levere disse produktene, samt informasjon om produktene.

FNH støtter at det skal gis slik melding.

§ 2-13. Skadeforsikringsselskaper som kan drive virksomhet som regnes som livsforsikring
Departementet foreslår at bestemmelsene om meldeplikt for produkter og pristariffer (§§ 2-9 og 2-10) skal gjelde for skadeforsikringsselskapene så langt de passer. *FNH støtter forslaget.*

Kap. 3. Kapitalforvaltning

§ 3-1. Videreføring av forskrifter

Departementet foreslår å videreføre dagens kapitalforvaltningsforskrift, samt lokaliseringsforskriften og derivatforskriften.

For å sikre at intensjonene med de nye virksomhetsreglene for livsforsikringsselskapene lar seg gjennomføre i praksis, er det etter FNHs oppfatning stort behov for en samlet gjennomgang av regelverket for forsikringsselskapenes kapitalforvaltning. Særlig de nye reglene for porteføljeinndeling og den nye pris- og fortjenestemodellen krever at det foretas en gjennomgang av regelverket.

Vi vil i denne forbindelse minne om at Kredittilsynet varslet i forbindelse med oversendelsen av utkast til forskrifter til forsikringsloven til Finansdepartementet 24.10.05 at det så behov for å gjennomgå dagens kapitalforvaltningsregler i lys av det nye regelverket. Kredittilsynet varslet samtidig at det ville komme tilbake med forslag til endringer i forsikringsselskapenes kapitalforvaltningsregelverk. Dette endringsforslaget har imidlertid foreløpig ikke blitt sendt på høring. *FNH ber om at departementet raskt følger opp Kredittilsynets forslag når dette kommer.*

Som nevnt over sendte FNH 22.12.05 et brev til Kredittilsynet om behov for endringer i kapitalforvaltningsregelverket for forsikringsselskaper (vedlagt).

Kap. 4. Overskudd

§ 4-2. Overskudd tilordnet fripoliser, pensjonskapitalbevis mv.

Departementet mener det er et begrenset behov for utfyllende regelverk til reglene om overskudd i fl. §§ 9-9 til 9-14, og har således begrenset forskriftsreguleringen til kontrakter uten overskuddsrett og en avgrensning av for hvilke kontrakter selskapene skal kunne benytte modifisert overskuddsdelingsmodell.

Departementet har foreslått at den modifiserte overskuddsdelingsmodellen som i fl. § 9-12 gjelder for overskudd tilordnet fripoliser og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte forpliktelser, også skal gjelde for:

- fripoliser under utbetaling,
- oppsatte rettigheter i kommunale ordninger som tilordnes overskudd etter fl. 10-14 annet ledd, og
- individuelle kontrakter med kontraktsfastsatte ytelser inngått før 01.01.08, unntatt når disse er skilt ut som en egen portefølje, jf. § 7-1.

Videre har departementet presisert at modifisert overskuddsdelingsmodell ikke skal gjelde for avtaler som inngås ved pensjonsalder etter lov om innskuddspensjon § 7-3.

FNH støtter at de kontraktene som er nevnt skal ha såkalt modifisert overskuddstildeling.

Slik vi forstår utkastet til forskrift § 4-2 og § 5-2 legges det opp til at det i fremtiden ikke skal avsettes administrasjonsreserve til pensjonistene i kollektive pensjonsordninger, og alle kostnader knyttet til pensjonistene skal belastes kunden årlig.

For kommunale ordninger mener vi dette er en helt akseptabel og formålstjenelig løsning, i det pensjonistene er en integrert del av ordningen. I disse G-reguleres pensjoner under utbetaling uansett avkastning, og renteoverskuddet på pensjonistbestanden tilføres arbeidsgivers premiefond eller tilleggsavsetningene. Det er således en etablert praksis at arbeidsgiver fortløpende betaler premie for sine pensjonister i kommunale ordninger.

For offentlige/kommunale pensjonsordninger støtter vi derfor at alders- og etterlattepensjonister skal følge bestemmelsene om forhåndsprising i nye virksomhetsregler.

Når det derimot gjelder ytelsesbaserte pensjonsordninger er den foreslåtte løsningen meget uheldig. I henhold til lov om foretakspensjon § 8-5 skal overskudd tilknyttet pensjoner under utbetaling tilføres pensjonistenes overskuddsfond, og skal etter § 5-10 i samme lov gå til å øke pensjonene. Unntaket er hvis overskuddet er så stort at pensjonsreguleringen blir høyere enn den prosentvis økningen av folketrygdens grunnbeløp det aktuelle året. Etter foretakspensjonsloven er det ikke mulig å belaste kostnadene til pensjonistene av pensjonistenes overskuddsfond. Det betyr at kostnadene til enhver tid må belastes kunden enten av tidligere overskudd på de aktive i ordningen eller ved direkte innbetalinger fra kunden. For kontrakter med stor pensjonistandel i forhold til de aktive vil denne løsningen føre til en helt urimelig belastning for foretaket.

Som nevnt innledningsvis er vi i tvil om det vil kunne være brudd på avtale fra forsikringsselskapets side om en nå endrer praksis og begynner å kreve inn premie for pensjonister, og det må vurderes om en slik endring kan være i strid med lov om foretakspensjon § 9-2 første ledd.

Forslaget innebærer dermed en ytterligere forverring av rammebetingelsene for ytelsespensjon, og våre medlemsselskaper har allerede fått tilbakemeldinger fra kunder om at en slik løsning er uakseptabel, og vil kunne resultere i overganger, eller fremskynding av overganger, til innskuddspensjon. Bedriftene anser seg som regel "ferdig" med pensjonistene, og har etter lov om foretakspensjon og dagens regler for administrasjonsavsetninger ikke noe forhold til dem. Unntaket er for de bedriftene som har garantert en regulering av pensjoner ut over avkastningen som oppnås og innenfor grensene som ligger i lov om foretakspensjon. Departementet vil på denne måten legge sterke incentiver på foretakenes valg av pensjonssystemer uten at konsekvensene av dette er grundig belyst og drøftet med arbeidslivets parter og finansnæringen.

Dersom arbeidsgiver har ansvar for å velge investeringsportefølje, vil den foreslåtte løsningen dessuten gi arbeidsgiver og arbeidstaker ulike incentiver i forhold til forvaltningen av pensjonistenes midler. Arbeidsgiver, som skal betale kostnadene, vil ha incentiv til å minimalisere den rentegarantipremie som skal betales, og dermed til å styre plasseringen av pensjonistbestandens midler mot aktiva med lav risiko. Dette vil over tid forventningsmessig trekke overskuddet og pensjonsreguleringen ned. Pensjonistene vil på sin side være tjent med en investeringsprofil med høy forventet avkastning over tid, men dette ville gi en høy rentegarantipremie, noe arbeidsgiveren

neppe ser seg tjent med å betale. FNH mener denne insentivstrukturen er uheldig, og at det bør søkes løsninger som i større grad gir bedrift og pensjonister sammenfallende interesser.

En alternativ håndtering av pensjonister kan derfor være at pensjonistene kan ha såkalt modifisert overskuddsmodell. Et annet alternativ kan være å foreta endringer i lov om foretakspensjon når det gjelder mulighet til å belaste kostnader for pensjonister. Uansett vil håndteringen av uføre også måtte ivaretas, med tanke på at lov om foretakspensjon legger opp til at pensjoner til uføre skal gis samme regulering som alders- og etterlattepensjoner.

Ut fra forholdene over mener FNH det er helt nødvendig å komme frem til andre løsninger på håndtering av kostnader knyttet til pensjonister i private tjenstepensjonsordninger enn det som nå er foreslått. De aktuelle delene av forskriften må derfor etter vårt syn avvente avklaring før ikrafttredelse, selv om dette går ut over 01.07.06.

Engangsbetalte individuelle forsikringer

Departementets forslag innebærer også at selskapene ikke skal kunne benytte modifisert overskuddsdelingsmodell for grupper av kontrakter som omtales som engangsbetalte forsikringer. I individuelle forsikringer er det i dag vanlig å ha en kostnadsbelastningsmodell som blant annet gir et årlig tilskudd til betaling av kostnader ved at disse belastes avkastningen. FNH forutsetter at selskapene i fremtiden kan benytte seg av samme kostnadsbelastnings-modell, slik at for eksempel en kunde som har rentegaranti på 3 prosent får tilført 1,5 prosent som avkastning etter at det er trukket ut 1 prosent administrasjonsgebyr og 0,5 prosent i betaling for rentegaranti.

Ut fra dette er forslaget til håndtering av engangsbetalte individuelle forsikringer akseptabelt.

Punkt 3

I punkt 3 angis overskuddsregler som kan gjelde for eksisterende individualkontrakter. Vi vil her vise til våre kommentarer til kapittel 7.

Kap. 5. Forsikringsmessige avsetninger

§ 5-1. Beregning av minstekrav til avsetninger

I denne paragrafen presiseres det at ved beregning av minstekrav til forsikringsmessige avsetninger kan institusjonen ikke benytte høyere diskonteringsrente enn den som er angitt i § 2-3. Dette tilsvarende dagens regler, og FNH har ingen kommentar til dette punktet.

§ 5-2. Administrasjonsreserve

Paragrafens første ledd angir for hvilke type kontrakter det skal foretas avsetninger til administrasjonsreserve. Vi viser til våre kommentarer knyttet til håndtering av pensjonister under § 4-2.

Paragrafens andre ledd angir at administrasjonsreserve for fripoliser og pensjonskapitalbevis med rentegaranti (kontraktsfastsatte ytelser) skal beregnes uten fortjenesteelement. I dette ligger at administrasjonsreserven for engangsbetalte kontrakter og andre typer av kontrakter *kan* inneholde fortjenesteelement. Bakgrunnen for denne forskjellsbehandlingen ligger i reglene om overskudd knyttet til fripoliser og pensjonskapitalbevis med rentegaranti, der selskapet kan ta en del av overskuddet, noe som ikke vil gjelde for engangsbetalte kontrakter og andre typer kontrakter.

Ut fra dette resonnementet har FNH ikke innvendinger til leddets bestemmelse.

§ 5-3. Avsetning til dekning av særskilt avkastningsgaranti

Paragrafen definerer supplerende avsetning for garantiforpliktelse som forskjellen mellom kontantverdien beregnet med rentegaranti og faktisk verdi på beregningstidspunktet.

FNH støtter forslaget til tekst.

Vi ber imidlertid om at departementet foretar en ny vurdering av hvilken metode som skal benyttes for å beregne supplerende avsetning til dekning av særskilt avkastningsgaranti knyttet til særskilt investeringsportefølje. I beregningen av de supplerende avsetninger bør det hensyntas hvilken type avkastningsgaranti som er gitt.

§ 5-4. Bruk av tilleggsavsetninger ved forsikringstilfelle, opphør av kontrakt mv.

Paragrafen angir nærmere bruk av tilleggsavsetninger utover det forsikringsloven gir.

FNH støtter at det gis nærmere regler for bruk av tilleggsavsetninger, da dette var en mangel i selve forsikringsloven som vi bemerket i vår høringsuttalelse til NOU 2001:24.

Vi vil for øvrig bemerke at forskriftens ordlyd for kollektive pensjonsordninger viser til lov om foretakspensjon og lov om innskuddspensjon. Dette innebærer at disse to lovene på dette området også blir gjort gjeldende for kollektive livrenter. *Det bør vurderes om dette er god lovgivning på området.*

I forsikringsloven er Kongen gitt anledning til å gi forskrift om adgang til å bruke en høyere prosentsats for avsetningene ett år for kontrakter med høy beregningsrente eller lave tilleggsavsetninger. Finansdepartementet har ikke benyttet denne adgangen. FNH mener at en slik adgang ville vært til beste for kundene, som derigjennom ville kunne påvirke prisen på rentegarantien.

FNH støtter paragrafens ordlyd, men etterlyser en tilføyelse som gir anledning til å bruke en høyere prosentsats for kontrakter med høy beregningsrente eller lave tilleggsavsetninger enn den prosentsatsen som brukes på "normal-bestanden".

§ 5-5. Annen bruk av tilleggsavsetninger

Det har vært vesentlig i forhold til de nye reglene for tilleggsavsetninger at de fremdeles skal kunne regnes med i solvensmarginkapitalen, noe som sikres gjennom denne paragrafens første ledd.

FNH støtter derfor første ledd.

I annet ledd angis det at det ikke er adgang til å bruke tilleggsavsetningene til å dekke reduksjon i premiereserven. I Rundskriv 24/2000 "Utfyllende forskrift om tilleggsavsetninger i livsforsikring", er det i § 5-3 angitt at tilleggsavsetninger kan benyttes ved endring av beregningsgrunnlag dersom dette fører til at premiereserven må styrkes for uendrede forsikringsytelser. Dette gjelder endringer både for endringer i den rente som benyttes i beregningsgrunnlaget og for ekstra avsetninger til administrasjonsreserve. Dersom ny lov kan tolkes dit hen at Kredittilsynet ikke skal kunne kreve

endret rente for allerede opptjent pensjon vil behovet for å kunne benytte tilleggsavsetninger som nevnt i rundskrivet ikke lenger være til stede. Dersom ny lov ikke kan tolkes på en slik måte, mener FNH at forskriften bør ivareta de samme hensyn som ligger i rundskrivet. FNH legger til grunn at det sistnevnte ikke er tilfelle.

I forsikringsloven § 11-10 tredje ledd heter det: Er overført premiereserve ikke tilstrekkelig til å sikre rettighetene til de enkelte medlemmer eller pensjonister, skal manglende premiereserve tilføres fra premiefondet. Resten dekkes i tilfelle ved overførte tilleggsavsetninger eller ved overføring fra foretaket. Her åpnes det dermed for at tilleggsavsetninger kan komme til å bli benyttet for å fylle opp manglende premiereserve, selv om mangel på premiereserve ikke skyldes mangel på avkastning ett år. Denne regelen kan gi flytteinsentiver, i og med at dette er den eneste måten et foretak eventuelt kan få benyttet tilleggsavsetninger til å styrke premiereserven ut over tilfellet der avkastningen ett år er lavere enn den garanterte renten.

FNH ber om at departementet vurderer mer ensartete regler for bruk av tilleggsavsetninger mens en ordning er i et selskap og i en flyttesituasjon.

§ 5-6. Risikoutjevningsfond

Paragrafen angir når det kan foretas avsetninger til risikoutjevningsfondet.

I første ledd angis det en øvre grense på risikoutjevningsfondet på 150 prosent av samlede risikopremier i regnskapsåret. Vi vil kommentere at det å måle den maksimale grensen på risikoutjevningsfondet i forhold til de samlede risikopremier ett år kan få utilsiktede konsekvenser. Eksempelvis vil et produkt med lav, kanskje *for* lav, risikopremie, få en lav grense for risikoutjevningsfondet, mens behovet nettopp for dette produktet vil kunne være større enn for andre. Videre må det klargjøres at det må være *absoluttverdien* av risikopremiene en skal beregne på grunnlag av, slik at ikke beregning av risikopremien for dødelighetsarv går i mot risikopremien for andre deknninger, siden risikopremien for opplevelsrisiko (dødelighetsarv) har omvendt fortegn i forhold til andre risikodeknninger. Begge disse forhold ble tatt opp av FNH i høringsuttalelsen på NOU 2001:24, der det bl.a. sies:

”Sum årets risikopremie er ikke uten videre et hensiktsmessig målebegrep å knytte maksimalsatsen til, blant annet fordi det finnes negativ risikopremie (dødelighetsarv).

En maksimalgrense på to ganger årets premie synes uansett for lavt. Et risikoutjevningsfond av denne størrelsesorden, er kun tilstrekkelig til å dekke tilfeldige underskudd i det enkelte år. Formålet med fondet er at selskapene skal gis en mulighet til å bygge opp en "buffer" som kan anvendes til å styrke risikoavsetningene i tilfelle "uforutsigbare endringer i forhold utenfor selskapets kontroll som medfører at selskapets risikoberegninger blir foreldet", jf kapittel 11.5 i utredningen.”

I sitt forslag til forskrifter fra Kredittilsynet, § 1-5 fjerde ledd, er forholdet til risikopremie for opplevelsrisiko presisert. Finansdepartementet har valgt å ikke ta dette inn i forskriften. Dersom ikke forholdet presiseres i forskriftsteksten, vil FNH legge til grunn at tolkningen likevel blir som i Kredittilsynets forslag, slik at positive og negative risikopremier ikke regnes mot hverandre ved beregning av fondets maksimalgrense.

I paragrafens tredje ledd angis det at det for produkter uten rett til overskudd (av høyst ett års varighet) ikke skal kunne gjøres avsetninger i risikoutjevningsfondet. Siden forutsetningene for denne type kontrakter er at alt overskudd skal gå til selskapet, samtidig som underskudd skal belastes selskapet, er det forståelig at det ikke skal foretas avsetninger til risikoutjevningsfondet for denne type produkter.

I paragrafens fjerde ledd heter det at dersom institusjonen må endre grunnlaget for beregningene slik at de forsikringsmessige avsetning må forhøyes etter plan (jf. forsl § 9-25), kan risikoutjevningsfondet benyttes til å dekke manglende reserve.

FNH støtter at risikoutjevningsfondet kan brukes i slike situasjoner.

Av forarbeidene til forsikringsloven fremgår det at det er en klar intensjon at risikoutjevningsfondet også skal kunne belastes for å dekke et negativt risikoresultat. Lovens ordlyd gir imidlertid ikke direkte støtte for dette. I Kredittilsynets forskriftsutkast var det tatt inn en presisering om at risikoutjevningsfondet kan belastes for å dekke et negativt risikoresultat. *FNH ber om at en slik presisering blir tatt inn i forskriften.*

Kap. 6. Foretakspensjonsordninger med flerårig avkastningsgaranti mv.

I dette kapittelet gis det spesielle regler som gjør det mulig å håndtere produkter med investeringsvalg og med flerårig avkastningsgaranti etter lov om foretakspensjon eller for kommuner m.v. etter forsikringslovens § 10-15.

FNH synes det er meget positivt at dette regelverket nå kommer på plass, siden dette åpner for helt ny håndtering av den aktuelle type risiko. Videre ser det ut til at regelverket er rimelig godt gjennomarbeidet og gir en forholdsvis stor grad av fleksibilitet.

I høringsnotatet angis det at regelverket i forsikringsloven kapittel 9 med forskrifter ikke vil være til hinder for å benytte flerårige avkastningsgarantier for individuelle forsikringer dersom dette etterspørres av selskapets kunder. Dette fremkommer imidlertid ikke klart verken av forsikringsloven eller av forskriftsteksten, *FNH mener derfor det bør presiseres i forskriften at dette er tillatt.*

§ 6-1. Flerårig avkastningsgaranti for særskilt investeringsportefølje

I paragrafens første ledd angis det for hvilke kontrakter det kan avtales flerårig avkastningsgaranti, og antall år avtalen kan gjelde.

FNH har ikke kommentarer til leddet.

I annet ledd beskrives hva avtalen skal angi når det gjelder investeringsvalg for kunden, samt regler om bufferavsetninger og øvre og nedre grense for disse. Videre angis at avtalen skal inneholde regler for avregning og oppgjør ved utløpet av garantiperioden.

FNH mener det er en god løsning med et eget bufferfond, og at grensene for dette settes i avtale mellom institusjon og kunde.

§ 6-2. Avsetningskrav

Paragrafen har som hovedmål å regulere at avsetningskravet skal være som ved produkter med avkastningsgaranti, men at midlene som kan benyttes til å fylle dette avsetningskravet kan tas fra flere kilder enn det som ellers gjelder.

Første ledd angir hvordan avsetninger skal beregnes for denne type produkter, mens annet ledd går inn på hvordan det skal håndteres dersom avkastningen ett år ikke er tilstrekkelig til å dekke de forsikringstekniske avsetningene. Dekningen kan skje fra følgende kilder i gitt rekkefølge: tilleggssavsetninger, bufferavsetninger, premiefond, tilskudd fra foretaket eller fra institusjonen.

FNH støtter forslaget til løsning og forskriftstekst, men vil påpeke at skatteloven eller forskrift til skatteloven må endres slik at tilskudd fra foretaket kan gjøres skattefritt..

§ 6-3. Bufferavsetning. Overskudd

I denne paragrafen angis det i første ledd at avkastning ett år kan benyttes til å foreta bufferavsetninger. *FNH støtter dette.*

I annet ledd angis det hva som skal gjøres dersom bufferavsetningene er større enn øvre grense. Tilsvarende angis det hvordan avsetningene skal bygges opp dersom de er mindre enn nedre grense, herunder at det kan foretas innbetalinger eller gis sikkerhet som institusjonen godtar.

FNH støtter forslaget til forskriftstekst, men mener at det også her må sikres at bufferfondet får samme skattemessige behandling som andre avsetninger og innbetalinger knyttet til pensjonsordningen.

§ 6-4. Avbruddsgebyr

Det gis i denne paragrafen egne regler for avbruddsgebyr knyttet til denne type ordninger. Dette må i så fall ligge i avtalen. I høringsnotatet angis det hva som eksempelvis kan ligge i et avbruddsgebyr, men dette er ikke tatt inn i forskriftsteksten. Vi oppfatter dermed at det er lagt opp til rimelig stor fleksibilitet knyttet til hva avbruddsgebyret kan eller skal dekke.

Ut fra dette støtter FNH forslaget til paragraftekst, men vil påpeke det uheldige i at det heter "avbruddsgebyr" både her og i § 2-6, mens det er ganske forskjellige typer gebyrer det er snakk om.

§ 6-5. Supplerende avsetninger for garantiansvar

Denne paragrafen tilsvarer § 5-3, og *FNH har ingen innvendinger til den.*

Kap. 7. Særlige regler for eksisterende portefølje av individuelle livsforsikringskontrakter

§ 7-1. Eksisterende portefølje av individuell livsforsikringskontrakter

Paragrafen angir at individuelle livsforsikringskontrakter med rentegaranti kan skilles ut som en egen portefølje til forvaltning etter reglene i kapitlet. Det er presisert at dette også skal omfatte kontrakter med engangsbetalt premie. Videre angis det at reglene kan gjelde alle individuelle kontrakter inngått før forsikringsselskapet har tatt i bruk ny forsikringslov og at selskapet skal ha et system for registrering av hvilke kontrakter som omfattes av porteføljen.

I tredje ledd presiseres det hvilke unntak fra forsikringsloven som skal gjelde for disse kontraktene. I hovedtrekk legges det opp til at de skal følge forsikringsvirksomhetsloven, men at en ved beregning av overskudd ikke skal ta hensyn til avkastning på egenkapitalen.

Samtidig regulerer § 4-2 punkt 3 i utkastet til forskrift håndtering av overskudd knyttet eksisterende individuellkontrakter med rentegaranti ved overgang til ny lov, dersom disse *ikke* skilles ut som egen portefølje.

Dermed åpner forskriftsutkastet for at eksisterende kontrakter med kontraktsfastsatte ytelser, dvs. med avkastningsgaranti, ved overgang til ny lov kan håndteres på en av følgende to måter:

1. skilles ut som egen portefølje og forvaltes som en underportefølje av kollektivporteføljen som angitt i kapittel 7, eller
2. følger ny lov, men med såkalt modifisert overskuddsdeling tilsvarende fripolisene, som angitt i § 4-2 punkt 3.

Ved en håndtering etter kapittel 7 vil dagens overskuddsregel fortsatt gjelde, på den måten at overskuddet beregnes ut fra resultatet av avkastning, kostnader og risiko, og eier kan holde inntil 35 prosent av overskuddet tilbake ved fordeling. I motsetning til dagens regler inngår ikke avkastning på eiers kapital i overskuddet som er til fordeling. Ved håndtering etter annet punkt vil ikke eventuelt kostnadsunderskudd kunne belastes overskuddet før fordeling, slik vi tolker reglene.

FNH støtter at det legges opp til to alternative forslag til behandling av eksisterende individualbestand. Vi støtter også forslaget i § 7-1.

§ 7-2. Endringsavtale. Flytting

Denne paragrafen angir i første ledd forhold som kan gjøre at en eksisterende individuellkontrakt må over på ny lovgivning. Dette gjelder dersom kontrakten blir endret, med mindre virkningen for premie, ytelser eller forsikringstid er uvesentlig.

Dette vil kunne være i strid med avtalene som er inngått, i det de fleste har avtale om at de skal kunne endres både når det gjelder dekninger, forsikringstid, ytelser m.m., *uavhengig* av om endringen er vesentlig eller ikke. Slike endringer omtales gjerne som vanlig kontraktspleie.

FNH mener derfor at første ledd må utgå, evt. endres til for eksempel:

En forsikringskontrakt utgår av porteføljen etter § 7-1 første ledd dersom avtalen endres ut over de avtalte mulighetene som lå i kontrakten før overgang til ny lov.

I annet ledd sies det at forsikringsloven kapittel 11 gjelder ved flytting av slike kontrakter. I høringsnotatet fremgår det at forsikringene må over på ny overskuddsmodell ved flytting. Slik vi ser det ligger imidlertid ikke dette konkret i teksten i forslaget til forskrift, i det teksten kun sier: "Ved flytting av en forsikringskontrakt gjelder reglene i forsikringsloven kapittel 11."

FNH vil gå sterkt i mot en regel som gjør at en kontrakt må endre overskuddsmodell på grunn av flytting. Dersom skattereglene knyttet til IPA og livrenter nå endres, må det forventes at nyttegangen av individuelle pensjonsordninger blir minimal i fremtiden. Det er da viktig at

flyttemarkedet fungerer optimalt for eksisterende individuelle pensjonsordninger. FNH mener at en regel som foreslått vil ha en innelåsende effekt på flytting.

FNH mener derfor at annet ledd i forslag til § 7-2 kan utgå.

Kap. 8. Kontoføring

§ 8-1. Kontoføring

Forslaget innebærer at Forskrift om kontoføring og kontoutskrift i livs- og pensjonsforsikring gjøres gjeldende for livsforsikringsselskaper og pensjonskasser som tilbyr produkter med livsforsikringselement. I tillegg foreslås det at pensjonskasser som har tillatelse til å overta kollektive pensjonsordninger uten forsikringselement og innskuddspensjonsforetak skal følge forskriften så langt bestemmelsene i forskriften passer.

Det legges samtidig opp til at en forenkling og modernisering av Forskrift om kontoføring og kontoutskrift i livs- og pensjonsforsikring vil behandles på et senere tidspunkt.

FNH støtter Finansdepartementets forslag om at gjeldende forskrift videreføres og at en forenkling og modernisering av forskriften behandles på et senere tidspunkt.

Det vises for øvrig til våre kommentarer til utkast til Forskrift om pensjonsordninger som skal oppfylle minstekravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Kap. 9. Krav til solvensmarginkapital og ansvarlig kapital

§ 9-1. Solvensmarginkrav for livsforsikringsselskaper

Departementet viser til at det i forbindelse med implementering av nytt kapitaldekningsregelverk (Basel II) har blitt diskutert hvilke krav som skal gjelde for forsikringsselskaper. Departementet gir uttrykk for at det ikke hensiktsmessig å innføre alternative krav i stedet for gjeldende kapitaldekningskrav for forsikringsselskaper når Basel II trer i kraft. Departementet foreslår i lovproposisjonen på denne bakgrunn å videreføre dagens forskrifter om solvensmarginkapital og ansvarlig kapital (jf. § 9-3).

I lovproposisjonen til Basel II regelverket, Ot.prp. nr. 66 (2005-2006), som ble lagt frem 07.04.06 har departementet dessuten signalisert at det tas sikte på at behovet for endringer i kapitaldekningsreglene og risikostyringssystemene til forsikringsselskapene skal vil bli vurdert frem mot implementeringen av det kommende nye solvensregelverket for forsikringsselskaper (Solvency II).

FNH støtter at de nye kapitaldekningsreglene for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak (Basel II) ikke skal gjøres gjeldende for norske forsikringsselskaper. Om en skulle ønske å følge dagens spor, med i stor grad å ha like kapitaldekningsregler for kredittinstitusjoner og forsikringsselskaper, må det evt. utredes grundig hvilke tilpasninger som må foretas i de nye reglene for forsikringsselskaper. Ettersom det foregår et arbeid med nye solvensregler for forsikringsselskaper i EU, kan vi ikke se noen grunn til å igangsette et slikt utredningsarbeid.

Vi viser i denne forbindelse også til brev fra FNH til Finansdepartementet datert 24.02.06, hvor det er gjort nærmere rede for FNHs standpunkt i forhold til hvilke kapitaldekningsregler som bør

gjelde for forsikringsselskaper når Basel II-regelverket blir implementert. Her har vi også bl.a. gjort rede for hvilke tilpasninger som er nødvendige i dagens regelverk for forsikringsselskaper som bidrar til å sikre rimelig nøytralitet når Basel II-regelverket implementeres for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak.

§ 9-2. Solvensmarginkrav for pensjonskasser

Departementet foreslår at forskrift om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for livsforsikringsselskaper (forskrift 19. mai 1995 nr. 481) gjøres gjeldende for pensjonskasser med pensjonsordninger som anses som livsforsikring. Minstekravet til solvensmargin § 3 annet punktum gjelder ikke for pensjonskasser.

FNH støtter av hensyn til like konkurransevilkår at regelverket for pensjonskasser legges nært opp til regelverket for livsforsikringsselskaper.

§ 9-3. Krav til livsforsikringsselskapers og pensjonsforetaks ansvarlige kapital

Departementet foreslår at forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak, samt forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak videreføres.

FNH viser til kommentarer til § 9-1 over.

Kap. 10. Kommunale pensjonsordninger

§ 10-1. Innbetaling av premier for kommunale pensjonsordninger

Det er i utkast til forskrifter til ny forsikringslov foreslått at Forskrift om innbetaling av premier for kommunale pensjonsordninger legges inn i ny forskrift i stedet for å videreføres som en separat forskrift.

FNH støtter dette forslaget.

§ 10-2. Forsikringsteknisk underdekning i kommunale pensjonskasser

Departementets forslag medfører at en kommunal pensjonskasse som har underdekning i de forsikringsmessige avsetningene kan, etter samtykke fra Finansdepartementet, videreføre underdekningen i en tidsbegrenset periode i henhold til en opptrappingsplan.

FNH støtter dette forslaget.

Kap. 11 Flytting

§ 11-1. Beregninger etter forsikringsloven § 11-7

Denne paragrafen sier at avkastning skal beregnes og tilføres kontrakten før kontraktens midler beregnes. Forslaget lar seg imidlertid ikke gjennomføre i praksis ettersom det bygger på en tidsrekke som er umulig. Først må midlene beregnes før avkastningen kan beregnes. Avkastningen kan uansett ikke beregnes før den dagen midlene overføres. *Paragrafen må derfor utgå.*

§ 11-2. Kursreguleringsfond

Første til fjerde ledd

I denne paragrafen angis i første, annet og tredje ledd hvordan kursreguleringsfond skal beregnes og anvendes ved flytting, nemlig at det skal inngå i tilleggsavsetningene. *FNH har registrert at forsikringsloven ikke har vært utfyllende på punktet om anvendelse av kursreserver, og støtter forslaget.*

Videre angis det at hele kursreguleringsfondet skal overføres for individuelle kontrakter, mens selskapet for kollektive kontrakter kan holde tilbake inntil 2 prosent av kontraktens premiereserve.

Departementet foreslår imidlertid ikke å videreføre dagens regel om at kontrakten må ha vært 24 måneder i porteføljen for å ha rett på fulle kursreserver ved flytting for kollektive pensjonsforsikringer. Kursreguleringsfondet består som kjent av urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler som inngår i kollektivporteføljen. Dersom det ikke tas inn en regel om at kontrakten må være 24 måneder i porteføljen for å få full andel av kursreguleringsfondet, vil en ny kunde straks få tildelt en andel av kursreguleringsfondet selv om kundens midler ikke har vært med på å bygge opp fondet. Dette vil kunne oppfattes som urimelig for de eksisterende kundene.

Er kursreguleringsfondet tilstrekkelig stort vil forsikringstaker i en kollektiv pensjonsforsikring dessuten straks kunne flytte kontrakten ut av selskapet og få med seg *mer* midler ut enn de vedkommende gikk inn med. Det er åpenbart at et slikt regelverk åpner for betydelige arbitrasjemuligheter.

FNH viser for øvrig til at en videreføring av dagens 24-månedersregel lå inne i Kredittilsynets forslag til forskrifter.

FNH ber om at det tas inn i forskriften regler som tilsier at kontrakten må ha vært 24 måneder i porteføljen for å ha rett på fulle kursreserver ved flytting, tilsvarende som i dagens regelverk.

FNH vil videre peke på at forslaget vil føre til ulik behandling av omgjøring kontrakter fra tradisjonell forsikring til fondsforsikring innen samme selskap, og flyttinger fra tradisjonell forsikring i ett selskap til fondsforsikring i et annet selskap. Dette er uheldig. Kredittilsynet foreslo i sitt utkast til forskrifter en bestemmelse som sa at reglene om eiendomsretten til kursreguleringsfondet ved flytting også skulle anvendes ved flytting fra kollektivportefølje til særskilt investeringsportefølje.

FNH mener en slik bestemmelse bør tas inn i forskriften for å hindre uønsket flyttearbitrasje.

I § 13-6 i forslaget til forskrifter sies det at lovens § 11-2 annet ledd gjelder ved flytting av individuelle kontrakter fra 01.07.06. Vi antar dette er en skrivefeil, og at den korrekte henvisningen skal være til forskriftens § 11-2, ellers er det vanskelig å se meningen. I så fall innebærer dette at reglene om kursreguleringsfond ved flytting for kollektive kontrakter ikke skal tre i kraft før 01.01.08. FNH mener at nytt regelverk for kursreserver ikke kan innføres på to forskjellige tidspunkt. I høringsnotatet argumenterer departementet selv for hvorfor en ikke bør vente med å iverksette regelverket for kollektive kontrakter. FNH har tatt opp denne saken flere ganger, senest i notat til Stortinget finanskomite i forbindelse med høring i komiteen om Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) om ny livsforsikringslovgivning, 28.09.04.

Vi er kjent med at også Kredittilsynet tidligere har rettet henvendelser til departementet for å få en raskest mulig overgang til nye regler for kursreguleringsfond for kollektive kontrakter, for å unngå stor uro i markedet for flytting av kollektive kontrakter, og flyttinger av kontrakter med helt feil insentiver. Det lå også inne i Kredittilsynets forslag til forskrifter at reglene om kursreserver ved flytting skulle tre i kraft 01.01.06, dvs. så fort som mulig.

FNH mener derfor det er av stor viktighet at overgangsregelen for kollektive kontrakter ikke legger til rette for arbitrasjemuligheter i perioden frem mot ikrafttredelse, og at ikrafttredelse blir 01.07.06 også for kollektiv kontrakter.

Vi gjør oppmerksom på at to av FNHs medlemmer som er forholdsvis nye aktører i markedet, Gjensidige Pensjonsforsikring og Handelsbanken liv, støtter departementets forslag om senere ikrafttredelse for kollektive kontrakter. Gjensidige Pensjonsforsikring og Handelsbanken Liv mener at en umiddelbar innføring av nytt regelverk i realiteten vil gi en "konfiskasjon" av en betydelig andel av rettmessig opptjente verdier for kunder som har hatt langvarige pensjonsavtaler. Disse kundene vil med innføring av nytt regelverk allerede fra 1.7.06 i praksis bli innelåst hos eksisterende leverandører uten mulighet til å tilpasse seg nytt regelverk. Intensjonene i flytteregelverket vil ikke lenger oppfylles, og dette er spesielt uheldig i et marked med meget stor konsentrasjon. Risiko for eventuell flyttearbitrasje bør heller håndteres med et tidskrav, det vil si videreføring av 24-månedersregelen.

Femte ledd

I dette leddet angis det noe om kursreguleringsfondet for pensjonskasser ved flytting, men ordlyden i leddet gjør den vanskelig å tolke. En flytter jo ikke i en pensjonskasse. Vi antar derfor at det menes ved flytting *fra* en pensjonskasse.

FNH anbefaler at ordlyden i leddet gjøres klarere.

§ 11-3. Flyttegebyr

I paragrafen angis øvre grenser for flyttegebyr til bestemte kronebeløp. Disse beløpene har stått uendret siden dagens forskrift trådte i kraft 27.11.91, og FNH har ved gjentatte anledninger, senest i vår høringsuttalelse til Banklovkommisjonens utredning nr. 10 "Konkurranse i kollektiv livsforsikring", tatt opp behovet for å få oppjustert disse satsene ettersom de på langt nær er kostnadssvarende. Det er to forhold som bør justeres:

- oppjustering av maksimalsatsene
- få satt satsene i forhold til en indeks som utvikler seg, evt. at de skal følge utviklingen i grunnbeløpet i folketrygden, slik at satsene ikke er fastlåst over tid.

Det er uklart hvorfor Finansdepartementet foreløpig ikke har villet se nærmere på disse to forholdene. I høringsnotatet blir det nevnt i andre sammenhenger at gebyrene bør sees i lys av reelle kostnader. Dette blir ikke tilfelle her. Etter annet ledd i paragrafen skal flyttegebyret fastsettes under hensyn til omkostninger som skal være dekket gjennom de omkostningselementer det tidligere er tatt hensyn til ved beregning av pristariffer for tjenester. Det er uklart om departementet mener at selskapene skal legge inn kostnader for alle kontrakter som fortløpende skal dekke mesteparten av kostnadene ved alle flyttinger, siden de ikke foreslår endringer her.

FNH mener at satsene for flyttegebyret må justeres til et nivå som er i samsvar med de reelle kostnadene knyttet til flytting av pensjonsforsikringsavtaler. Gebyret bør videre indeksreguleres. FNH foreslår at gebyret settes til for eksempel 15 prosent av grunnbeløpet av folketrygden (G) for kollektive kontrakter, og 0,5 prosent av G for individuelle kontrakter.

Vi vil videre nevne at flyttebeløpet (i kr) også er regulert i forskriften til lov om innskuddspensjon, og at evt. nye grenser i forskriften til forsikringsloven også må gjøres gjeldende i forskriften til lov om innskuddspensjon.

Kapittel 12 Informasjonsplikt for pensjonskasser

FNH mener generelt at pensjonskasser, forsikringsselskap og pensjonsforetak bør ha de samme informasjonskravene. Det synes derfor som en bedre løsning at informasjonskravene reguleres samlet for hele næringen og ikke særlig for pensjonskasser.

I den samlede forsikringslovgivningen er det tatt inn informasjonsbestemmelser på en rekke ulike steder, herunder blant annet: lov om forsikringsavtaler med forskrifter, lov om foretakspensjon, lov om innskuddspensjon med forskrift, forskrift til skatteoven, kapitalforvaltningsforskriften m.m. Dagens regelverk kan etter FNHs oppfatning synes noe uoversiktlig, og vi mener det kunne vært hensiktsmessig om det ble foretatt en samlet gjennomgang av informasjonskravene. FNH har tatt opp denne problemstillingen ved flere tidligere anledninger, og senest brev til Kredittilsynet om behov for endringer i kapitalforvaltningsregelverket for forsikringsselskaper (datert 22.12.05 – vedlagt her) og i høringsuttalelsen til Banklovkommisjonens utredning nr. 12 (datert 27.12.04).

§ 12-1 Nærmere om informasjonsplikten i forsikringsloven § 7-11 annet ledd første punktum

Informasjon om pensjonskapitalens størrelse etter en innskuddspensjonsordning og opptjent pensjon i kommunal pensjonsordning skal etter forskriften og loven gis til medlemmene hvert år. Etter § 12-5 skal det gis informasjon om forventet nivå på pensjonsytelsene etter anmodning fra medlemmene. Begge bestemmelsene bør ses i sammenheng med forslag til forskrift om pensjonsordninger med innskuddspensjon som skal oppfylle minstekravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon, § 8. *FNH støtter forslaget.*

§ 12-5. Informasjon om forventet fremtidig nivå på pensjonsytelsene

Departementet foreslår at det enkelte medlem skal kunne be om å få informasjon om nivået på forventet fremtidig pensjonsytelse og hvilke rettigheter en har ved ansettelsesforholdets opphør. *FNH støtter forslaget.*

Kap. 13. Ikrafttreden. Overgangsregler mv.

§ 13-1. Ikrafttreden

Departementet foreslår at forskriften trer i kraft 01.07.06, dvs. på samme tid som forsikringsloven er foreslått å skulle tre i kraft, dog med de unntak som er nevnt i resten av kapittelet. *FNH støtter forslaget.*

§ 13-2. Overgangsregler for livsforsikringsselskaper

Departementet foreslår at livsforsikringsselskapene skal oppfylle kravene i forskriften (og forsikringsloven kapittel 9) fra 01.01.08. Inntil dette skal selskapene benytte dagens

virksomhetsregelverk. Det foreslås imidlertid at livselskapene kan drive etter dagens virksomhetsregler også i 2008 dersom de før 01.12.07 gir melding til Kredittilsynet om dette.

Videre foreslår departementet overgangsregler knyttet til overskuddsregelverket i en treårsperiode etter 01.01.08. Livselskapene skal for kollektive ordninger som har pensjonister med rett til løpende pensjon, ha rett til en andel av overskuddet etter fl. § 9-9 første ledd etter følgende avtrappingsplan:

- inntil 15 % av overskuddet for 2008
- inntil 10 % av overskuddet for 2009
- inntil 5 % av overskuddet for 2010

FNH mener det kan synes noe uklart hva nedtrappingsplanen er ment å omfatte, men vi legger til grunn at avtrappingsplanen vil kunne benyttes for samtlige pensjonsordninger hvor det er pensjonister med rett til løpende pensjon, samtidig som hele pensjonsordningen omfattes, dvs. også midler knyttet til de aktive medlemmene. FNH ønsker å diskutere denne overgangsregelen med departementet samtidig som løsning knyttet til kostnadsbelastning av pensjonister i kollektive ordninger diskuteres.

§ 13-3. Særlige virksomhetsregler

Livsforsikring

Departementet foreslår at de delene av forskriften som gjelder livselskapenes mulighet til å tilby innskuddspensjon med premiefritak som tilstrekkelig innskuddselement, samt muligheten til å tilby kontrakter med særskilte investeringsporteføljer skal gjøres gjeldende fra 01.07.06. Tilsvarende skal gjelde også for individuelle kontrakter.

FNH støtter dette forslaget.

Fra samme dato foreslås det at klassen livsforsikring med investeringsvalg opphører i klasseforskriften. Skillet mellom tradisjonelle selskaper og fondsforsikringsselskaper opphører dermed, og selskapene skal kunne slå sammen disse selskapene fra 01.07.06. Av regnskapmessige hensyn vil det være hensiktsmessig om sammenslåingen gjøres gjeldende fra 01.01.06.

FNH støtter at det særnorske skillet mellom fondsforsikring og tradisjonell livsforsikring opphører, og at selskapene kan slå sammen disse selskapene.

Departementet foreslår videre at fl. § 11-2 annet ledd skal gjelde for individuelle kontrakter, fripoliser og pensjonskapitalbevis fra 01.07.06. FNH antar at det i stedet skal henvises til forskriftens § 11-2 annet ledd (behandling av kursreguleringsfond ved flytting av individuelle kontrakter).

FNH stiller seg svært kritisk til at det foreslås at nye regler for behandling av kursreguleringsfond ved flytting av kollektive ordninger ikke skal tre i kraft før 01.01.08. Ikrafttredelse av disse reglene først fra 01.01.08, evt. 01.01.09 dersom selskapet jf. § 13-2 tredje ledd melder dette til Kredittilsynet, vil innebære at det vil oppstå en betydelig risiko for flyttearbitrasje. Se for øvrig våre merknader i til § 11-2.

FNH mener derfor at de nye reglene om kursreguleringsfond må gjøres gjeldende umiddelbart, og senest fra 01.07.06 for å hindre muligheten for flyttearbitrasje i perioden frem mot ikrafttredelse.

For øvrig kan henvisningen til "nr. 1" i 1) tredje ledd utgå.

For merknader til nr. 6) se våre kommentarer til § 11-2.

Skadeforsikring

Som omtalt under § 1-6 over, foreslår departementet at det skal åpnes for at skadeforsikringsselskaper skal kunne overta forsikringer knyttet til uførerisiko med årlig utbetaling i fire år etter forsikringstilfellet, samt kjøp av uførepensjonsavtale i livselskap ved utløpet av fireårsperioden. Det foreslås at dette skal være tillatt fra 01.07.06. *FNH støtter dette.*

§ 13-5. Midler i sikkerhetsfondet

Departementet foreslår at midler i sikkerhetsfondet pr. 01.01.08 kan overføres til risikoutjevningsfondet eller disponeres av selskapet på annen måte.

FNH støtter forslaget fra departementet.

§ 13-6. Oppheving av forskrifter

Departementet har listet opp en rekke forskrifter det er foreslått at skal oppheves fra 01.01.08.

Det er i dag en rekke forskrifter som er gitt med hjemmel i forsikringsvirksomhetsloven. Så langt FNH kan se er enkelte av disse verken foreslått opphevet (§ 13-6) eller endret (§ 13-7), herunder for eksempel aktuarforskriften. FNH antar at disse forskriftene fremdeles vil gjelde.

§ 13-7. Endringer i andre forskrifter

FNH vil påpeke at regnskapsforskriften må endres i tråd med endringene i ny forsikringslov med forskrifter.

Forskrift om norske forsikringsselskapers og pensjonsforetaks forsikringstjenesteytelser og etablering av filial i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

§ 4a. Grenseoverskridende tjenesteytelser for pensjonsforetak

FNH legger til grunn at det vil kunne sendes en samlet melding til Kredittilsynet i tilfeller der det er flere pensjonsordninger som skal forvaltes. *Ordlyden i § 4a nr. 3 må i så fall endres.*

Forskrift om forsikringstjenesteytelser og etablering av filial av forsikringsselskap med hovedsete i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde m.m.

§ 8a. Melding om tjenesteytelsesvirksomhet for pensjonsforetak

FNH legger til grunn at det er krav om at det kan sendes en samlet melding til Kredittilsynet i tilfeller der det er flere pensjonsordninger som skal forvaltes. *Ordlyden i § 8a nr 3 må i så fall endres.*

§ 10. Nærmere regler for skade- og livsforsikringsvirksomhet her i riket

FNH registrerer at departementet foreslår å utvide Kredittilsynets mulighet til å forby bruk av vilkår og pristariffer. I den gjeldende forskriften, § 10 andre ledd, heter det at Kredittilsynet kan forby premier og avtalevilkår Kredittilsynet finner urimelige. Med departementets forslag er dette utvidet til at Kredittilsynet kan forby forsikringsvilkår og pristariffer Kredittilsynet finner ubetyrghende eller urimelige. FNH kan ikke se at denne utvidelsen er diskutert eller at det er gitt noen begrunnelse for den i høringsnotatet.

FNH mener at kontroll med at forsikringsvilkår og pristariffer er ubetyrghende griper inn i soliditetsmessige forhold som det tilligger hjemlandsmyndigheten å regulere og føre tilsyn med. Kredittilsynets kontrollfunksjon overfor filialer av utenlandske (EØS) selskaper må derfor begrenses til at Kredittilsynet skal kunne forby forsikringsvilkår og pristariffer som Kredittilsynet finner å være urimelige. Dette vil være i overensstemmelse med gjeldende forskrift.

FNH ber om at ordlyden endres i tråd med dette.

FNH mener videre at det må tilføyes et nytt punkt 3:

”Forsikringsloven § 9-3 gjelder så langt den passer. Spesielt skal tredje ledd gjelde ved at det skal opplyses særskilt om eventuelle etableringsgebyrer og avbruddsgebyrer, herunder ethvert fratrukk i utbetaling ved avbrudd som skriver seg fra ikke amortiserte etableringskostnader.”

Forslagets nåværende punkt 3 og punkt 4 blir da henholdsvis punkt 4 og 5.

FNHs forslag til endring må ses i sammenheng med kjennelsen i EFTA-domstolen av 25.11.05, hvor domstolen har vist forståelse for den norske holdningen, men hvor domstolen mente at virkemidlene ikke sto i forhold til de hensyn som ble søkt ivaretatt, og spesielt viste til at

forbrukerne kunne få nødvendig informasjon til å treffe rasjonelle valg ved bruk av mindre omfattende tiltak.

Når det gjelder pkt. 4, som gjelder flytting vises det til at § 11-14 sjette ledd, som gjelder flytting av individuelle ordninger og muligheter til å ta seleksjonsfradrag, er unntatt. Etter kontakt med departementet antas det å være en inkurie at hele sjette ledd, og ikke bare siste setning, er unntatt. Hensikten til departementet er i henhold til høringsnotatet at de ikke kan overstyre at et forsikringsselskap kan ta seleksjonsfradrag etter hjemlandets tilsynsregler. Samtidig vil opprettholdelse av reglene for norske livsforsikringsselskap kunne føre til konkurransevridning i markedet.

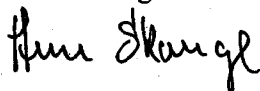
Det vises i den forbindelse til korrespondanse og kontakt FNH har hatt med departementet for å påpeke uheldige virkninger for norske selskap som følge av at muligheten for å beregne seleksjonsfradrag er falt bort. Vi vil som tidligere avtalt sende et eget brev med nærmere diskusjon knyttet til seleksjonsfradragsspørsmålet.

Avsluttende kommentarer

Vi ønsker som nevnt innledningsvis et møte med departementet for å utdype vårt syn på forslaget knyttet til håndtering av kostnader for pensjonister og konsekvensene av dette, samt drøfte mulige alternative løsninger på problemstillingen. Vi vil i løpet av kort tid ta kontakt med departementet for å avtale dette nærmere.

Med vennlig hilsen

Finansnæringens Hovedorganisasjon

Arne Skauge
Adm. direktør

Vedlegg:

- *Brev til Kredittilsynet om behov for endringer i kapitalforvaltningsregelverket for forsikringsselskaper datert 22.12.05*